

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

SVK RÝMAŘOV

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 18/2017

vyšlo 6. 10. 2017

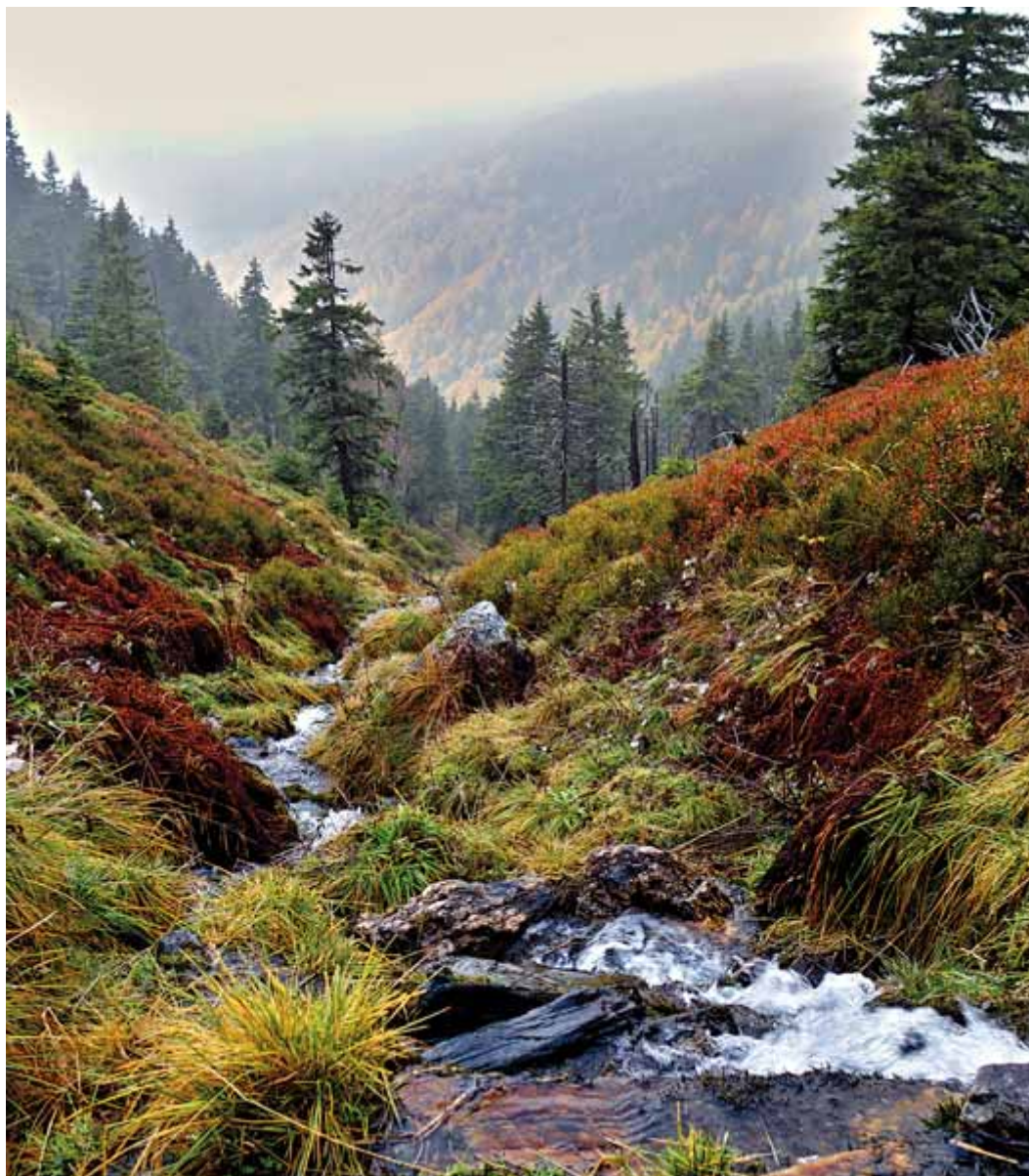
cena 15 Kč

**Podzimní investice a opravy
ve městě**

**Zástupci města přivítali nově
narozené občánky**

ročník XIX.

**Soubor Troche Lipa ukončil
zámeckou sezónu v Janovícih**

**Podhorská nemocnice zavedla nový
rehabilitační program**

**Matěj Rampula obhájil titul mistra České
republiky ve střelbě**

Podzimní vítání nových občánek

Zleva Kryštof Kramařík, Sebastian Mereda, Laura Holubová, Tereza Pavčová, Aneta Krykorková, Matěj Pořízka

Zleva Eliška Komůrková, Ema Švédová, Natálie Stachová, Zoe Štěpaníková, Natálie Pátíková, Jakub Galetka, Michael Čelko

Pár slov... o tom, co se mi honí hlavou

Venkov se vyliňuje. Je to jeden z fenoménů dnešní doby u nás i jinde v Evropě. Lidé se stěhují do velkých aglomerací a do jejich blízkosti v důsledku rychlé proměny ekonomiky, výrazného růstu produktivity práce vedoucího k omezením drobných a středních podniků místního a regionálního významu v zemědělství i v dalších odvětvích, která zaměstnávala většinu lidí a tvořila hospodářskou páteř venkova. Řemesla a malé dílny s tradičními technologiemi v naprosté většině případů zanikly a v našich podmínkách se výrazně omezily i možnosti uplatnění žen (textilní průmysl). Čím dál víc lidí dojíždí denně nebo na delší dobu za prací. Z vesnic a malých měst se ztrácí to, co dělá město městem, vesnici vesnicí. Mizí malé obchody, hospody, opravny, kina, lidé se nescházejí, spíše se jeden druhému vyhýbají, přestává se zde „žít“. Něco podobného probíhá i v historických centrech velkých měst. Jsou tady ale jiné, mnohem znepokojivější trendy dnešní doby. Ekonomické důsledky globalizace a zrychlující se technologické změny a další jevy vedou ke stále větším nerovnostem po celém světě. Známý teoretický fyzik Stephen Hawking v rámci natáčení dokumentu Expedition New Earth pro britskou televizi BBC předpokládal, že „do 100 let roboti lidi nahradí a překonají takřka ve všem. Umělá inteligence může ovládnout finanční trhy nebo vyvinout zbraně, o kterých nemáme v tuto chvíli žádné poněti.“ Kromě toho samozřejmě existují hrozby, které by mohly zničit celé lidské společenství, jako jsou epidemie, asteroidy, klimatické změny, nukleární války, výbuchy supersopek apod. Nemá smysl se dohadovat, která z nich je horší, nejpravděpodobnější nebo neaktuálnější. Na otázku, jak se můžeme bránit něčemu, o čem předem nevíme, Hawking říká, že nejlepší variantou je osídlení dalších planet nebo vesmírných těles (např. www.expres.cz). Je sice nutné se hluboce sklánět před genialitou Hawkingových myšlenek, v tomto případě si spíše dovoluji uvažovat o jeho zdravém rozumu. Ještě před nějakou desítkou let jsme neměli poněti o tom, zda v nekonečném vesmíru existují nějaká tělesa, která by byla pro život vůbec vhodná, dnes již díky pokroku ve zkoumání vesmíru víme, že taková tělesa patrně existují a že ve vzdálenosti do dvaceti světelných let od Země se nalézají jedenáct potenciálně obyvatelných planet. Nejbližší zatím známou je planeta „Proxima b“ u hvězdy Proxima Centauri, vzdálené 4,2 světelných let. Druhou je Tau Ceti v souhvězdí Velryby, od nás vzdálená 11,9 světelného roku (liborcermak.blog.idnes.cz). I tato dvě nejbližší tělesa jsou však zatím velmi daleko. Připomeňme si, že jeden světelný rok znamená vzdálenost, kterou uletí světelný paprsek pohybující se rychlostí 300 tisíc kilometrů za sekundu za jeden rok, tj. cca 10 bilionů kilometrů. Z těles vyslaných ze Země do vesmíru se doposud nejrychleji pohybovala kosmická sonda Helios určená k výzkumu Slunce, a to rychlostí 70 km/s, tj. asi dvě desetitisíciny (0,0002) rychlosti světla. K planetě Proxima b by sonda letěla 19 000 let! A je tady druhá skutečnost vyvolávající silné pochybnosti o možnosti přesídlení lidstva na jiné vesmírné těleso. Cestu několika jednotlivců nebo i desítek odvážlivců na „novou planetu Zemi“ si za předpokladu vynalezení nějakého „stroje času“ možná dovedeme představit, ale přesídlit milióny lidí včetně všeho, co k životu potřebují, je podle mého názoru čirá fantasmagorie. Snad opravdu jen pár lidí („na semeno“) s nadějí, že se na novém místě zabydlí a položí základy nové populaci tvorů homo sapiens. A za třetí – otázka nákladů na tyto cesty. Cesta jedné osoby na Mars v roce 2024 by podle představ amerického miliardáře Elona Muska stála kolem desíti miliard dolarů. A to je neobyvatelný Mars „za humny“!

Takže co. Ať vědci přemýšlejí a fantazírují dál, pro dnešní generace to v podstatě nemá žádný význam. Význam má něco zásadně jiného. Jak žít a přežít zde, na Zemi.

Když člověk sleduje vývoj, měl by často opravdu chuť utéct do jiného světa, kde platí ideální principy lidství, pohoda, mír, přátelství, láska, úcta k přírodě... Ne že by na Zemi taková místa nebyla, ale v prostředí globálního světa stejně nemají šanci na dlouhodobou existenci. Obávám se, že časem všechno podlehne komercializaci a diktátu peněz a lidstvo si svým bohorovným ignorantským zničí podmínky pro život. Nicméně zatím žijeme v zemi, která je podle různých výzkumů, statistik a soudů rozhodně jednou z těch šťastnějších. Je nepochybné, že

„v globále“ žijeme nejlepší život, jaký kdy náš národ prožíval. Ale opravdu jen v tom globále, zdaleka ne všichni. V případě našeho regionu je hlavní bolestí nedostatek místních pracovních příležitostí; dojíždění do vzdálených pracovišť a dlouhodobá odloučení od rodin jsou nepříznivým průvodním jevem. Očekávat zásadní změny v tomto směru je zatím jen fantazírováním obdobným úvahám o přestěhování na jinou planetu. Možná bude samovolně docházet k tomu, že regiony podobné našemu nebudou místem pro bydlení produktivních pracovníků mladého a středního věku, ale prostředím pro klidné a zdravé bydlení starších generací, jimž bude produktivní generace vytvářet podmínky pro kvalitní život a zároveň bude využívat krajinu pro rekreační a sportovní vyžití. To je ovšem vize pro několik generací.

Stigmatem našeho regionu je skutečnost, že jde o Sudety, které byly symbolem zanedbanosti, ztráty tradic i úcty k dědictví minulosti a přirozené souměřitelnosti starousedlíků. Od války a totální výměny obyvatelstva však uplynulo sedmdesát let a svoji hlavní část života zde prožívá již třetí generace. Mnoho se toho změnilo. Dnes i věčný nespokojenec musí uznat, že žijeme ve městě, které nikdy tak upravené a krás-

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva	str. 4
Podzimní investice a opravy ve městě	str. 5
Termíny podzimního mobilního svozu odpadu	str. 6

Volby 2017

Oznámení o dni a místě konání voleb	str. 6
---	--------

Zdravotnictví

Nový rehabilitační program urychlí pooperační rekonvalescenci	str. 7
---	--------

Školství

Orchestr Zuškaband a sbor Vox montana zvou na koncert	str. 8
---	--------

Hasiči radí občanům

Hasiči varují před nebezpečím požáru v podzimní přírodě	str. 8
---	--------

Městské muzeum a Galerie Octopus

Soubor Trochě Lipa ukončil zámeckou sezónu v Janovicích	str. 16
---	---------

Připomínáme si – 70. výročí odsunu a dosídlení pohraničí

Eduard Englisch: O divokém odsunu jedné rýmařovské rodiny (2)	str. 18
---	---------

Z okolních obcí a měst

Mezinárodní noc pro netopýry v Břidličné	str. 20
--	---------

Organizace a spolky

Američtí studenti si vyzkoušeli život na venkově	str. 21
--	---------

Můj šálek čaje – nová generace

Gaston Leroux: Fantom opery	str. 23
-----------------------------------	---------

Franz Brixel: Horská kronika

Nanebevstoupení anděla a jeho matka; Cholera v Rýmařově	str. 24
--	---------

Kam na výlet

Zrcadlo nebe, osmý div světa nebo obluda obludná (1)	str. 27
--	---------

Sport

Střelci přivezli z mistrovství republiky sedm medailí	str. 28
Mladší přípravka v poháru zabojovala	str. 29

Zajímavosti z přírody

Ovocnické rozhledy – Králické (Grulicher Apfel)	str. 30
---	---------

Foto na titulní straně:

Vladimír Lehký – Levý přítok Merty pod Jelením hřbetem

né nebylo. Ani v době konjunktury za první republiky, ani v době vrcholícího reálného socialismu. Rekonstruované náměstí a celé historické centrum, fasády budov, městská zeleň, chodníky, komunikace, fungující síť, odpadové hospodářství, čistota města... Přišli jsme o několik kašen a vodotrysků v městských parcích, nadále chátrá vlakové nádraží (jehož záchrana je ovšem mimo možnosti města), přišli jsme také o některé dříve běžné obchody a opravy a zejména o nemocnici s dlouholetou tradicí a s řadou zkušených lékařů. Nemocnice v místě bydliště, záruka, že v případě potřeby je pomoc v bezprostřední blízkosti, řadě našich občanů chybí a přetrvává pocit, že město mělo nemocnici udržet a zachránit. I bez detailní znalosti problematiky zdravotnictví však není těžké pochopit, proč změny, které proběhly v posledních desetiletích v naší společnosti, přivedly naši nemocnici do stavu, v jakém se dnes nachází. Tři samostatné a plně funkční nemocnice

v tak malé vzdálenosti od sebe jako v našem případě (Krnov, Bruntál, Rýmařov) dnes opravdu nemají šanci. Že převážil Bruntál, je možná osudová předurčenost, nejspíš však výsledek tehdejší politické scény v návaznosti na předchozí mocenské struktury.

V současné době je kladen důraz na včasnost a kvalitu zdravotní péče, které musí garantovat stát, a z toho by měly vyplývat i naše záruky a pocit jistoty.

Vážme si toho, jak se naše město vylepšuje, zasloužíme si to. Co ovšem přijde líto a také naštvě, je neúcta k vytvořeným hodnotám. Například pohled na opravené domy na Okružní ulici kazí poničené velkoplošné nápisy na skleněných stěnách autobusového nádraží. Je to klukovina, nebo spíš vandalství – folie na sklech je oškrábaná a někde i zcela stržená. Škoda! Patrně by pomohla aspoň trocha všímavosti.

Howgh!

M. Marek

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva

Ve čtvrtek 21. září se ve velkém sále Střediska volného času Rýmařov konalo dvacáté řádné zasedání zastupitelstva v tomto volebním období. Na programu byla zpráva o hospodaření města k 31. srpnu 2017, rozpočtová opatření a první návrh rozpočtu na rok 2018. Dalšími body programu jednání byly aktualizace cen prodeje nemovitostí, výše nájemného z pozemků a nebytových prostor města a majetkové záležitosti. Zastupitelé dále projednali a schválili aktualizaci obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za odpady od 1. ledna 2018 a vyhlásili Program podpory zájmových aktivit a Program podpory tělovýchovy a sportu na rok 2018. Vzali také na vědomí projekt Sdružení obcí Rýmařovska Jak nezabloudit na Rýmařovsku.

Vyhláška o odpadech přinese některým poplatníkům úlevu

Zastupitelé projednali a schválili aktualizaci obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za odpady, která vstoupí v platnost 1. ledna 2018. Nová vyhláška zohlední některé poplatníky, kteří jsou ubytováni mimo Rýmařov a v dané obci platí místní poplatek za odpady. Úleva ve výši 50 % bude poskytnuta poplatníkovi denního středoškolského nebo vysokoškolského studia, nejdéle však do 26 let věku poplatníka, který je ubytován mimo Rýmařov a tuto skutečnost doloží, a stejná úleva bude poskytnuta i poplatníkovi po dobu pobytu v jiné obci na území České republiky, za předpokladu, že v této obci platí místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatek za komunální odpad nebo úhradu podle jiného právního předpisu (zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech).

Programy podpory tělovýchovy a sportu na rok 2018

Zastupitelstvo schválilo pravidla Programů podpory tělovýchovy a sportu v Rýmařově. Tyto programy slouží k podpoře veřejně prospěšných činností subjektů, které mají ve stanovách jako jednu z hlavních činností provozování sportovních aktivit občanů a organizací sportovních akcí. Organizace, které žádají o příspěvek rovněž v rámci Programů podpory zájmových aktivit v Rýmařově, nemají na podporu v rámci těchto programů nárok. Finanční příspěvek v rámci Programů podpory tělovýchovy a sportu je neinvestiční. Příjemce je povinen viditelně uvádět při všech formách propagace skutečnost, že jde o aktivitu podpořenou městem Rýmařov.

Žádost o poskytnutí příspěvku se podává ve lhůtě od 1. listopadu do 31. prosince 2017 poštou na adresu Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, příp. osobně na podatelně MěÚ nebo na odboru školství a kultury. Veškeré žádosti o dotace posoudí komise pro výchovu, vzdělávání a sport především z hlediska úplnosti žádosti, vyúčtování předchozího poskytnutého příspěvku, souladu se stanovenými podmínkami, možností kontroly využití prostředků a získání finančních prostředků z jiných zdrojů. O poskytnutí příspěvku rozhoduje na své nejbližší schůzi rada města, případně na nejbližším zasedání zastupitelstva města dle výše schvalované dotace.

Vyhlášeny byly tyto programy:

Program I – Podpora soustavné a pravidelné sportovní činnosti dětí a mládeže

Smyslem příspěvku je motivovat sportovní organizace se sídlem v Rýmařově k vytváření podmínek pro pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže do 18 let včetně a nezaopatřených dětí nad 18 let. Příspěvek může být použit pouze na aktivity související se sportovní činností. Příspěvek může být poskytnut až do výše 90 % nákladů projektu.

Program II – Podpora činnosti sportovních oddílů

Příspěvek je určen na pravidelnou celoroční činnost sportovních oddílů se sídlem v Rýmařově. Příspěvek může být použit na úhradu nájemného prostor, energií, vodného, stočného, nákup materiálního vybavení organizace, zajištění provozu a údržby nemovitostí nebo jiného majetku, který žadatel vlastní, má v pronájmu nebo ve výpůjčce, včetně mzdových nákladů, odměny rozhodčím a trenérům, dopravné na soutěže, startovné a podobně. Příspěvek může být poskytnut až do výše 80 % nákladů projektu.

Program III – Pořádání významných sportovních akcí

Příspěvek je určen na podporu významných jednorázových či opakovaných sportovních akcí konaných na území města Rýmařova. Příspěvek může být použit na úhradu nájemného prostor, energií, vodného, stočného, nákup nebo nájem vybavení (pokud toto vybavení je pro pořádání akce nezbytné nebo s ní přímo souvisí), odměny rozhodčím, ceny a podobně. Žadatel musí prokázat financování své činnosti i z jiných zdrojů, příspěvek může být poskytnut do výše 80 % celkových nákladů.

Program IV – Ocenění úspěchu na sportovní akci

Příspěvek získá jednotlivce nebo družstvo na základě výsledků minulého kalendářního roku a plánu roku následujícího – jde o umístění na mistrovství České republiky, mistrovství Evropy a mistrovství světa (maximálně za dvě umístění jednoho závodníka či družstva v předchozí sezóně). Příspěvek může činit pro jednotlivce až 10 tisíc korun, pro družstvo až 20 tisíc korun. Příspěvek má charakter daru a jeho použití se nevyžaduje.

Programy podpory zájmových aktivit na rok 2018

Zastupitelstvo města schválilo pravidla Programů podpory zájmových aktivit v Rýmařově. Programy slouží k podpoře veřejně prospěšných činností subjektů, které mají ve stanovách jako jednu z hlavních činností provozování kulturních a zájmových aktivit občanů a organizací kulturních a společenských akcí. Organizace, které žádají o příspěvek rovněž v rámci Programů podpory tělovýchovy a sportu, nemají na podporu v rámci těchto programů nárok. Finanční příspěvek v rámci Programů podpory zájmových aktivit je neinvestiční. Příjemce je povinen viditelně uvádět při všech formách propagace skutečnost, že jde o aktivitu podpořenou městem Rýmařov.

Žádost o poskytnutí příspěvku se podává ve lhůtě od 1. listopadu do 31. prosince 2017 poštou na adresu Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, příp. osobně na podatelně MěÚ

nebo na odboru školství a kultury. Veškeré žádosti o dotace posoudí komise pro kulturu, cestovní ruch a mezinárodní vztahy především z hlediska úplnosti žádosti, vyúčtování předchozího poskytnutého příspěvku, souladu se stanovenými podmínkami, možností kontroly využití prostředků a získání finančních prostředků z jiných zdrojů. O poskytnutí příspěvku rozhoduje na své nejbližší schůzi rada města, případně na nejbližším zasedání zastupitelstvo města dle výše schvalované dotace.

Vyhlášeny byly tyto programy:

Program I – Celoroční činnost

Cílem programu je podpora pravidelných celoročních kulturních, společenských a zájmových aktivit zejména mládeže (do 18 let) a seniorů (od 65 let). V žádosti je nutno uvést roční plán činnosti, počet členů, počet členů spadajících do kategorie mládeže nebo seniorů, orientační roční rozpočet příjmů a výdajů, účel využití příspěvku, zdůvodnění žádosti a výši požadovaného příspěvku. Příspěvek je poskytován výhradně organizacím se sídlem v Rýmařově.

Program II – Kulturní nebo zájmová akce

Cílem programu je podpora jednorázových nebo celoročních soutěží, závodů a turnajů, kulturních, společenských nebo zájmových akcí (koncertů, výstav, divadelních představení, festivalů, zájmových soutěží a podobně). Příspěvek může být poskytnut i fyzické osobě, přednostně je poskytován na akce pořádané na území města Rýmařova (včetně místních částí) a organizacím se sídlem v Rýmařově.

Program III – Talent, reprezentace

Cílem programu je podpora přípravy reprezentantů města, zvláště soutěžících žákovské, dorostenecké a juniorské kategorie, a jejich účasti na významné mezinárodní soutěži nebo soutěži regionálního či celostátního významu, případně podpora účasti na významné mezinárodní akci, zejména v rámci kontaktů s partnerskými a přátelenskými městy, příp. na kulturní nebo společenské akci celostátního významu. Příspěvek je poskytován konkrétním osobám s trvalým pobytem v Rýmařově.

Program IV – Ocenění úspěchu na soutěži

Příspěvek získá jednotlivec, tým nebo klub na základě výsledků minulého kalendářního roku a plánu roku následujícího – jde o umístění na mistrovství České republiky, mistrovství Evropy a mistrovství světa (maximálně za dvě umístění jednoho závodníka, týmu nebo klubu v předchozí sezóně). Příspěvek může činit pro jednotlivce až 3 tisíce korun, pro tým nebo klub až 8 tisíc korun; poskytnutý příspěvek má charakter daru a jeho použití se nevykazuje.

Žádosti o příspěvek z Programů podpory tělovýchovy a sportu a z Programů podpory zájmových aktivit podané po termínu nebudou akceptovány! Neúplné žádosti, které nebudou na základě výzvy nejpozději do 5 dnů doplněny, budou z dalšího posuzování vyřazeny. Podrobné znění pravidel lze nalézt na úřední desce města, případně na webových stránkách města.

Bod různé

Do diskuze v bodu různé se přihlásil zastupitel Marek Bocián, který se zajímal o výši investice do rekonstrukce školní kuchyně ZŠ Rýmařov na ulici 1. máje. Starosta Petr Klouda poznamenal, že rekonstrukce byla nutná z hlediska zastaralých technologií vývařovny, a dodal, že se mohla uskutečnit i díky tomu, že město Rýmařov bylo v dobré finanční kondici.

Marek Bocián se dále zajímal o pokračující kotlíkové dotace a otevřel problematiku letité chyby v účetnictví Základní školy Rýmařov. Vzhledem k tomu, že tento bod nebyl schváleným bodem pro jednání zastupitelstva, doporučil starosta komisím a výborům se chybou v účetnictví ZŠ zabývat, vyvodit jednoznačný závěr a ten pak doporučit k projednání radě a zastupitelstvu města. *JKo*

Podzimní investice a opravy ve městě

Právě vrcholí stavební sezóna a také město Rýmařov je stavebníkem, který investuje značné finanční prostředky mimo jiné do oprav místních komunikací a inženýrských sítí, a je zároveň „viníkem“ toho, že je naše město zasáze-no značnou stavební činností.

Ve městě proběhla výměna plynovodního potrubí na třídě Hrdinů (investor Innogy, s. r. o.), práce byly dokončeny 30. září. K závěru se blíží i poslední fáze rekonstrukce plynovodního potrubí na Okružní ulici směrem do Komenského a Husovy ulice s termínem ukončení 7. října.

Na konci letních prázdnin byl opraven původně asfaltový chodník před ZŠ na ulici 1. máje, který má nyní povrch z žulové mozaiky a nové obrubníky. Současně probíhají opravy obou chodníků na Pivovarské ulici, které opět zahrnují výměnu obrubníků a předláždění povrchu do žulové mozaiky. Výběrové řízení na tuto zakázku vyhrála společnost Ludvas Trade, s. r. o., s nabídkovou cenou 1 743 tisíc korun. Předpokládaný termín ukončení rekonstrukce je 9. listopadu, ale vzhledem k pracovnímu nasazení dodavatele lze předpokládat, že budou práce ukončeny s výrazným předstihem.

Další akcí, která se bude ještě letos realizovat, je nový chodník do průmyslové zóny s místem pro přecházení. Začne u bytového domu na třídě Hrdinů č. 47 v Rýmařově (poslední dům ve směru na Ondřejov po levé straně) a povede do průmyslové zóny, kde se napojuje na stávající chodník. Výběrové řízení na zakázku vyhrála společnost Ludvas Trade, s. r. o., s nabídkovou cenou 1 258 tisíc korun. Aktuálně probíhá jednání o převzetí staveniště, dílo by mělo být hotovo do sedmdesáti dnů poté.

V Palackého ulici jsou dokončovány práce na výměně vodovodního řadu (investor VaK Bruntál, a. s.), na něž naváže rekonstrukce komunikace. V úseku od budovy Městských služeb Rýmařov po křižovatku u domu čp. 740 bude odstraněn asfalt, částečně opraveno podloží a položeny nové vrstvy živičného povrchu. Ještě letos bude zahájena také rekonstrukce Máchovy ulice s opravou podloží, částečnou úpravou kanalizace a položením nového živičného povrchu. Výběrové řízení na tuto zakázku vyhrála společnost JR STaKR, s. r. o., s nabídkovou

kovou cenou 4 671 tisíc korun. Předpokládaný termín ukončení stavby je v případě Palackého ulice 2. listopadu a v případě Máchovy ulice 17. listopadu 2017.

V týdnu od 25. září byla zahájena výměna vodovodního řadu v Komenského ulici (investor VaK Bruntál, a. s.), která navazuje na provedenou opravu vodovodu v ulici Na Stráni a pokračuje dolů k ulicím Strálecké a Okružní. Město Rýmařov naplánovalo souběžnou opravu dešťové kanalizace, která naváže na již opravenou kanalizaci v ulici Na Stráni a napojí se na rovněž rekonstruovanou část kanalizace na Strálecké ulici. Jde o cca 234 metrů dešťové kanalizace v havarijním stavu, kterou je nutné opravit před položením nového povrchu. S ohledem na provedení rýhy pro výměnu vodovodního řadu a cca 2 metry hluboké rýhy pro dešťovou kanalizaci byla oprava povrchů odložena na jaro 2018. Během zimy dojde k dostatečnému zhutnění a sednutí provedených výkopů a v jarním období bude položen nový povrch v celém úseku, včetně křižovatky při napojení Komenského ulice na ulici Stráleckou. Po celé zimní období budou rýhy průběžně kontrolovány a dosypávány, aby byl umožněn neomezený provoz na této komunikaci. Výběrové řízení na zakázku vyhrála společnost Jesenická vodohospodářská společnost, spol. s r. o., s nabídkovou cenou 1 742 tisíc korun (tato společnost provádí pro VaK Bruntál, a. s., rekonstrukci vodovodního řadu, a stavební práce tak bude možné lépe koordinovat). Probíhá jednání o převzetí staveniště, předpokládaný termín ukončení stavby je do 45 dnů poté.

Poslední akcí, která bude ještě do nástupu zimy realizována, je provedení kanalizačního řadu v ulici Julia Fučíka v Edrovicích. Akce je rozdělena na dvě části. V rámci první bude prodloužen stávající kanalizační řad a vytvořeny čtyři revizní šachty pro budoucí zástavbu rodinných domů na pozemcích parc. č. 310, 311 a 312 v k. ú. Edrovice. Druhá část zahrnuje provedení odlehčovací trasy splaškové kanalizace v délce 40 metrů a dvou revizních šachet na pozemku parc. č. 106 v k. ú. Edrovice. Výběrové řízení na tuto zakázku vyhrála společnost JR STaKR, s. r. o., s nabídkovou cenou 1 247 tisíc korun. Převzetí staveniště je v jednání, dílo by mělo být dokončeno do 45 dnů poté.

Uvedené stavby přinesou svému okolí dočasné problémy v podobě zvýšené hlučnosti, prašnosti, provozu stavební techniky a pohybu dělníků, zhoršení podmínek pro docházku, dojížděku a zásobování, které ale nelze nijak obejít a je nezbytné se s nimi smířit. Odměnou za to budou nové komunikace a veřejná prostranství, příjemnější životní prostředí v místě bydliště a celkové zkvalitnění veřejných prostor našeho města.

S ohledem na průtahy v projednávání povolení a blížící se zimní období bylo u plánovaných rekonstrukcí ulic Sadové (včetně nového parkoviště), Divadelní, U Rybníka a Čapkovy rozhodnuto odsunout realizaci na příští rok. Během zimy proběhnou výběrová řízení na dodavatele.

Ing. Miroslav Sigmund

vedoucí odboru regionálního rozvoje MěÚ Rýmařov

Městské služby Rýmařov, s. r. o., oznamují termíny mobilního svozu nebezpečného a objemného odpadu

1. etapa – 7. října od 8:00

2. etapa – 14. října od 8:00

3. etapa – 21. října od 8:00

1. etapa – místní části Janovice, Jamartice, Ondřejov a Stránské.

2. etapa – Rýmařov: ulice Pivovarská, Strálecká, Havlíčkova, Národní, Radniční, Jungmanova, Máchova, Mlýnská, Komenského, Husova, nám. Míru, Školní nám., Příkopy, Rudé armády, Opavská, Harrachov, Bezručova, U Potoka, Žižkova, Revoluční, Dukelská, Úvoz, tř. Hrdinů, Tomáše Matějky, Lipová, Okružní, Nádražní, Na Stráni, Pod Svahem, Zahradní, Marxova, Na Vyhliďce, 8. května a ostatní ulice, které náležejí do spádové oblasti vyjmenovaných ulic.

3. etapa – Rýmařov: nám. Svobody, ulice K. Čapka, Divadelní, Bartáková, Jesenická, U Lomu, U Rybníka, Opavská (od Infini k Janovicím), Pivovarská, 1. máje, Sadová, J. Sedláka, Palackého, Jelínkova, Sokolovská, J. Fučíka, Karla Schinzela, Nerudova, Hornoměstská, Lidická, Větrná a ostatní ulice, které náležejí do spádové oblasti vyjmenovaných ulic.

Nebezpečným odpadem se rozumí staré léky, autobaterie, monočlánky, zbytky ředidel, barev, lepidel a rozpouštědel, motorové oleje, absorpční činidla a jiné filtrační materiály, olejové filtry, zářivky, chladicí zařízení obsahující freony, fotochemikálie.

Objemným odpadem se rozumí komunální odpad, který nelze pro

jeho rozměry uložit do sběrných nádob na zbytkový komunální odpad, především vysloužilý nábytek a jeho části, staré koberce, lino-
lea, televize, pračky, kamna, bojler, pneumatiky apod.

Občané, kteří se chtějí zbavit nebezpečných odpadů, je předají osobně pracovníkům Městských služeb Rýmařov, s. r. o., kteří mobilní svoz provádějí. **Tekuté nebezpečné odpady nebudou odebírány**, tyto lze uložit pouze v recyklačním dvoře a odpadovém centru.

Druhotné suroviny lze ukládat do kontejnerových hnízd nebo v recyklačním dvoře a odpadovém centru, směsný komunální odpad patří do popelnic nebo kontejnerů k tomu určených.

Recyklační dvůr na Palackého ulici:

po–pá: 13:00–17:00

Odpadové centrum na ulici 8. května:

po–pá: 6:00–16:30, so: 8:00–13:00

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY!

Dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, je za nepovolené ukládání odpadů před recyklačním dvořem, odpadovým centrem i na jiných místech možno dle ustanovení § 47 odst. 1 písm. h) uložit pokutu do výše 50 000 korun.

Volby 2017

Oznámení

o dni a místě konání voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Podle § 15 odstavce 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů,

o z n a m u j í

1. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se v Rýmařově uskuteční:

dne 20. října 2017 od 14:00 do 22:00

dne 21. října 2017 od 8:00 do 14:00

2. Místem konání voleb do poslanecké sněmovny je:

v okrsku č. 1	místnost osadního výboru, Opavská 45, Janovice , pro voliče bydlící v místní části Janovice
v okrsku č. 2	zasedací místnost Městských služeb, Palackého 11, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Javorové, Jesenické, Julia Fučíka, Karla Schinzela, Květné, Na Mokřinách, Národní mimo 2, 4, 5, 9, 13 a 15, Opavské 2, 8, 10 a 100, Palackého a Podolské
v okrsku č. 3	sál Základní umělecké školy, Divadelní 383, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Bartákově, Čapkově, Divadelní, Havlíčkově, Jelínkově, Julia Sedláka, Sadové a Sokolovské
v okrsku č. 4	místnost v budově Základní školy, Školní náměstí, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Horní, Jungmanově, Národní 2, 4, 5, 9, 13 a 15, Příkopy, na náměstí Míru a Školním náměstí
v okrsku č. 5	Základní škola, 1. máje 32, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Hornoměstské, Lidické a Větrné

v okrsku č. 6	budova Městské knihovny Rýmařov, Sokolovská 25, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Nerudově, Pivovarské, Radniční, 1. máje a na náměstí Svobody
v okrsku č. 7	sál restaurace U Khachika, Jamartice , pro voliče bydlící v místní části Jamartice
v okrsku č. 8	velký sál Střediska volného času, Okružní 10, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Komenského, Luční, Na Stráni, Nové, Okružní, Polní, Revoluční 1–14, Slunečné, Strálecké a Tomáše Matějky
v okrsku č. 9	místnost osadního výboru Koliba, Ondřejov , pro voliče bydlící v místní části Ondřejov
v okrsku č. 10	velký sál Střediska volného času, Okružní 10, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Dukelské, Husově, Lipové, Úvoz, Žižkově 1–14 a na třídě Hrdinů 1–14
v okrsku č. 11	společ. místnost domu s pečovatelskou službou, Revoluční 30, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Bezručově, Máchově, Mlýnské, Opavské mimo 2, 8, 10 a 100, Revoluční 15–30A, Rudé armády, U Kaple, U Lomu, U Potoka, U Rybníka, Vrchlického, 8. května a v místní části Harrachov
v okrsku č. 12	kancelář Diakonie ČCE, třída Hrdinů č. 48, Rýmařov , pro voliče bydlící v ulicích Marxově, Nádražní, Na Vyhlídce, Pod Svahem, Žižkově 17–41, Zahradní, na třídě Hrdinů 15–60 a v místní části Stránské

3. Volič přinese s sebou do volební místnosti hlasovací lístky, pokud je obdržel.
4. Volič je povinen při hlasování prokázat svou totožnost a občanství České republiky.
5. K zajištění pořádku a důstojného průběhu hlasování ve volební místnosti je každý povinen uposlechnout pokynů předsedy okrskové volební komise.
6. Každý volič se musí před hlasováním odebrat do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků, jinak mu okrsková volební komise hlasování neumožní.
7. Hlasovací lístky budou každému voliči doručeny nejpozději tři dny přede dnem voleb.

V Rýmařově dne 5. října 2017

Ing. Petr Klouda, starosta města Rýmařova

Zdravotnictví

Nový rehabilitační program Podhorské nemocnice urychlí pooperační rekonvalescenci

Oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny Podhorské nemocnice v Rýmařově zavedlo speciální program pro pacienty, které čeká výměna kyčelního kloubu. Cílem dva až tři týdny trvajících programu, hrazeného zdravotními pojišťovnami, je připravit nemocného na operační výkon, a to nejen po fyzické stránce. Lidé se v předstihu seznámí také s pooperačním režimem a celkově tak mohou urychlit rekonvalescenci po zákroku.

„Vycházíme z odborných poznatků a zkušeností, které říkají, že trénovaný jedinec se po náročném zákroku, jakým je i totální endoprotéza kyčelního či kolenního kloubu, mnohem rychleji zotavuje,“ vysvětluje primář oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny Podhorské nemocnice MUDr. Arnold Pavlík, proč je důležité cvičit i před vlastním zákrokem. „Cvičením by mělo dojít k přípravě organismu na operační zákrok, k posílení a protažení svalů, kterých se vlastní operace dotkne a které budou muset s novým umělým kloubem spolupracovat,“ doplňuje primář Pavlík.

Délka rehabilitačního programu je dva až tři týdny, což je doba dostačující k potřebné přípravě. Zhruba pět až šest týdnů před operací projde klient vyšetřením u rehabilitačního lékaře, který mu individuálně sestaví rozpis procedur, a navíc instruktáží pod vedením fyzioterapeuta.

„Během programu se klienti nejen naučí, jak správně chodit o berlích, ale budou mít celkový přehled o tom, jak mohou sami správnými návyky urychlit pooperační regeneraci a vyhnout se komplikacím, kterou je nejčastěji vykloubení kloubní náhrady,“ doplňuje primář Pavlík. Program je určen pro pacienty napříč věkovým spektrem tak, aby uspokojil jak aktivní padesátníky, kteří se potřebují co nejrychleji vrátit do pracovního procesu nebo ke svým sportovním aktivitám, tak starší se-

niory. Program myslí také na pacienty s nadváhou či obezitou, kterým s úpravou jídelníčku poradí nutriční terapeutka.

Rehabilitační program je hrazen ze zdravotního pojištění, zájemci o jeho absolvování potřebují pouze žádanku od svého ortopeda či praktického lékaře. Více informací získají lidé přímo na rehabilitačním oddělení na telefonním čísle 554 253 705.

Tento jedinečný rehabilitační program nabízí také Vítkovická nemocnice v Ostravě.

Foto a text: Tomáš Želazko, Agel, a. s.

Školství

Gymnaziální příprava pro žáky 5. tříd

Gymnázium a Střední odborná škola v Rýmařově bude i v příštím školním roce 2018/2019 otevírat třídu primu oboru 79-41-K/81 Gymnázium – tedy 1. ročník osmiletého gymnázia – která je určena nadaným žákům po ukončení 5. tříd základních škol.

Abychom navázali kontakt s našimi budoucími žáky, připravila naše škola třetí ročník projektu, který jsme nazvali Gymnaziální příprava.

1. Komu je určen?

Nadaným žákům, kteří v tomto školním roce chodí do 5. třídy základní školy a plánují od 1. září 2018 nastoupit na naše gymnázium do 1. ročníku osmiletého studia.

2. Co je cílem Gymnaziální přípravy?

Navázat kontakt s budoucími studenty, ukázat jim, jak probíhá výuka na gymnáziu, a usnadnit jim tak přechod na novou školu.

Nabídnout rodičům našich potenciálních studentů možnost zjistit, že *studovat na gymnáziu neznamená učit se od rána do večera*. Naši žáci bez problémů stíhají navštěvovat základní uměleckou školu, chodit do zájmových kroužků a věnovat se sportu.

3. Jak bude Gymnaziální příprava organizována?

Projekt bude rozdělen do dvou částí. První, která začne ve středu 18. října 2017 ve 14 hodin, bude probíhat v blocích odpovídajících třem vyučovacími hodinám vždy jednou za tři týdny až do poloviny února 2018. Druhá část projektu je zaměřena na cílenou přípravu k přijímacím zkouškám, bude probíhat každý týden od března 2018 a bude trvat 60 minut.

4. Co z toho budete mít?

Děti budou smysluplným způsobem trávit odpoledne.

Něco se zajímavou formou naučí a připraví se pro další studium.

Budete moci sami posoudit, jak výuka na gymnáziu probíhá.

5. Co pro to máte udělat?

Přiveďte své dítě do naší školy **ve středu 18. října 2017 ve 14:00** a v 16:00 si je zase vyzvedněte, nebo ještě lépe, přijďte s ním a ptejte se nás na vše, co vás zajímá o studiu na naší škole.

Další informace žádejte na telefonním čísle 554 721 150 nebo na mailu info@gymsosrym.cz. *Mgr. Petr Kroutil, zástupce ředitelky školy*

**Gymnázium
& Střední odborná škola,
Rýmařov, příspěvková organizace**
Sokolovská 466/34, 795 01, Rýmařov, IČO: 00601331

... škola pro vědu i praktický život

zahajuje
ve středu 18. října 2017
od 14 hodin

„Gymnaziální přípravku“

Co je to gymnaziální příprava?
✓ Několik odpolední plných zajímavostí, sportu a zábavy.

K čemu je dobrá?
✓ Dozvíte se nové věci, vyzkoušíte si práci v laboratořích, nakouknete do výuky cizích jazyků, budete sportovat a pracovat s počítači a tablety.
✓ Poznáte na vlastní kůži, jak probíhá výuka na gymnáziu.

Co je třeba udělat?
✓ Stačí, když přijдете 18. 10. 2017 ve 14 hodin do budovy gymnázia na ulici Sokolovská 34. Vezměte si přezůvky. Zbytek už je na nás!

tel.: 554 721 150 • mail: info@gymsosrym.cz

www.gymsosrym.cz

Orchestr Zuškaband a sbor Vox montana zvou na koncert

Základní umělecká škola v Rýmařově má jednu nespornou výhodu – výtečně spolupracuje s vedením města. Může tak využít skvělých zahraničních kontaktů, kterými Rýmařov disponuje. Tentokrát se orchestr Zuškaband domluvil na tom, že zorganizuje koncert v německém partnerském městě Zeil am Main. Toto nevelké město nedaleko Bamberku má pro Rýmařov velký význam. Právě sem byly totiž po neblahých událostech druhé světové války odsunuty tisíce Rýmařovanů. Dlužno poznamenat, že obyvatelé Zeilu mají o naši společnou historii větší povědomí než lidé v Rýmařově. Zřejmě i to je důvod, proč se nabídka vzájemné spolupráce na poli hudebním setkala s takovým zájmem.

Abychom si byli jistí, že program koncertu umíme opravdu dobře a že německé obecenstvo přesvědčíme o tom, jak skvělí jsou v Rýmařově hudebníci, potřebujeme si koncert dobře natrénovat. Proto **ve středu 18. října v 18 hodin pořádáme v koncertním sále na Divadelní ulici SKOROKONCERT**, na němž rýmařovským posluchačům zahráme a zazpíváme právě to, co pak předvedeme v Německu. Budeme moc rádi, když rýmařovské publikum přijde děti i dospělé z pěveckého sboru a orchestru základní umělecké školy podpořit, poslechnout si

skvělou hudbu a hlavně umožnit hudebníkům vyzkoušet si německý program. Všichni jsou srdečně zváni! *Jiří Tauffer, ZUŠ Rýmařov*

Orchestr ZUŠKABAND a
pěvecký sbor Vox montana
srdečně zvou na
SKOROKONCERT

před odjezdem na koncertní turné do Německa

koncertní sál
v Divadelní ulici
v Rýmařově

18. října 2017
v 18 hodin

Hasiči radí občanům

Hasiči varují před nebezpečím požáru v podzimní přírodě

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje upozorňuje občany na nebezpečí při podzimních pracích a úklidu na zahradách a loukách, především při spalování hořlavých látek, odpadu, rostlinných zbytků a plošným vypalování trávy. Základním pravidlem je spalovat pouze suché zbytky za příznivého počasí a za dodržení několika bezpečnostních podmínek.

Hasiči doporučují jiné formy likvidace – kompost, drtič a štěpkovač, sberný dvůr.

Jestliže občan poruší zákaz nebo povinnosti stanovené zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, může mu hasičský záchranný sbor kraje uložit peněžitou pokutu **až do výše**

25 000 Kč. Obdobné jednání právnické nebo podnikající fyzické osoby může být sankcionováno pokutou až do výše 500 000 Kč.

Při silnějším větru dochází snadno k rozšíření ohně mimo ohniště a zejména starší lidé mohou v takový okamžik podlehnout panice, ztrátě orientace a dalším okolnostem v přímé vazbě na svůj věk a možnosti pohybu. Nestihnou zamezit rozšíření ohně do okolí a zabránit škodám.

Vážným nebezpečím je používání hořlaviny při nedostatečně rychlém hoření málo vyschlého kletí, listí či jiného zahradního odpadu. Nečekaný zážeh hořlaviny může způsobit vážné popáleniny i materiální škody.

Přestože počet takových požárů nebývá v Moravskoslezském kraji vysoký, do dvaceti za rok, jejich rozšířením do lesních porostů nebo na obydlí může dojít k milionovým škodám. Nežádka se stává, že osoba, která spaluje zahradní odpad, se sama zraní, nadýchá se zplodin hoření a musí být hospitalizována. V nejhorším případě může dojít k těžkým popáleninám nebo k tragickým úmrtím.

U požárů na volném prostranství je téměř vždy příčinou vzniku selhání lidského faktoru, nesprávné vyhodnocení povětrnostní situace, zanechání nevychladnutého ohniště bez dozoru a podcenění vlastních schopností, o požití alkoholických nápojů nemluvě.

Pokud nelze postupovat jiným způsobem, např. odvézt hořlavé látky, odpad nebo rostlinné zbytky do sběrného dvora či kontejneru, případně použít štěpkovač, dodržujte uvedené pokyny:

Je zakázáno

- vypalování trávy a porostů,
- rozdělávání ohňů v období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru,
- kouřit, rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně a tábořit v lesích mimo vyhrazená místa,
- rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně do vzdálenosti 50 m od okraje lesa.

Dbejte, abyste

- nerozdělávali oheň pod větvemi stromů, na pasekách, v blízkosti křovin,

ve vysoké trávě, poblíž zemědělských plodin a stohů,

- od hořícího ohně neodcházel, zalili jej vodou, vyhrabali zbytky dřeva, spáleniště s popelem překryli vrstvou zeminy.

Při zjištění mimořádné události, např. požáru v lese, plošného vypalování trávy, porostů apod., zavolejte co nejdříve na tísňovou linku 150 (112).

Při pálení kletí, např. v rámci čištění lesa,

- je zakázáno pálení kletu (i jiných hořlavých látek) při silném větru,
- každé pálení ohlaste na operační středisko HZS, uveďte datum a místo pálení, stanovená opatření proti vzniku a šíření požáru a osobu, která za pálení odpovídá, včetně kontaktu (např. číslo mobilního telefonu), na hlavní webové stránce www.hzsmk.cz je možno ohlásit takové pálení i elektronicky,
- dbejte pokynů operačního důstojníka hasičského záchranného sboru, který může stanovit další podmínky nebo pálení zakázat,
- spalování může být pověřena pouze osoba starší 18 let,
- spalovat klet či odpad lze pouze v bezpečné vzdálenosti od obytných nebo hospodářských objektů,
- příjezdové cesty vedoucí k místům spalování nesmí být zataraseny,
- velikost hromad kletu, případně zbytků po těžbě a po úklidu, je nutno volit tak, aby shořely během pracovní směny nebo v době, kdy je na místě přítomen dozor,
- místo pro pálení izolujte pruhem širokým nejméně 1 metr, odkud budou odstraněny hořlavé materiály až na minerální půdu (zeminu),
- místo spalování je nutno zabezpečit dostatečným množstvím hasebních látek,
- při náhlém zhoršení počasí, tj. silném větru, je nutné pálení ihned přerušit a oheň uhasit,
- místo pálení opusťte až po úplném uhašení ohně,
- místo pálení po dobu 5 dnů nebo do vydatného deště pravidelně kontrolujte.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje všem přeje příjemný podzim bez mimořádných událostí.

por. Mgr. Petr Kúdela, tiskový mluvčí HZS MSK

Auto není trezor

Sběr hub se prodražil majitelce chevroletu, která v úterý 19. září odstavila auto u lesa ve Žďárském Potoce. Na podlaze u spolujezdce nechala odloženou kabelku. Té si všiml zloděj, rozbil okno a kabelku ukradl. Majitelka přišla o doklady, peněženku s hotovostí a platební kartou, léky a zlatý prsten. Způsobená škoda činí necelých 20 tisíc korun. K dalšímu vloupání do vozidla došlo v pondělí 25. září na parkovišti u restaurace ve Staré Vsi. Zloději stačila čtvrthodinová nepřítomnost řidiče, aby ze zadního sedadla zaparkovaného volva odcizil pánskou kabelku s mobilním telefonem a peněženkou. Škoda byla vyčíslena na bezmála 12 tisíc korun.

Majitelé aut by měli myslet na zabezpečení svých vozů proti vykradení. Vozidla odstavená u lesních cest, ale i na parkovištích jsou snadným terčem, zvláště pokud majitel nechá uvnitř viditelně odloženou tašku, peněženku nebo mobilní telefon. Jakmile se od vozidla vzdálí, má pachatel dostatek času k vloupání. Většinou přitom stačí odstranit odložené věci z dohledu.

Mzdu si vzal z tržby

Až dva roky vězení hrozí 47letému muži, který pracoval jako řidič pro rýmařovskou pobočku firmy a v červnu neodvedl svému zaměstnavateli část tržby ve výši 20 tisíc korun. Peníze, které vybíral od zákazníků, si měl ponechat jako svoji mzdu. Podezřelý následně nereagoval na výzvy zaměstnavatele k navrácení peněz a přerušil s ním kontakt.

Srážka dvou porsche vyšla draho

Škoda ve výši 4,8 milionu korun vznikla při dopravní nehodě, která se stala v sobotu 23. září u Staré Vsi. Srazila se zde dvě vozidla znač-

Foto: PČR Bruntál

ky Porsche. Ke kolizi došlo v momentě, kdy dva řidiči v porsche dojeli další vozidla a začali brzdit. Druhý z řidičů se snažil zabránit střetu tím, že se pokusil porsche před sebou předjet, ale dostal smyk. Bokem narazil do předjížděného vozidla a vyjel ze silnice. Druhý vůz byl střetem odhozen na svodidla. Nikdo nebyl zraněn.

Řidič nadýchal přes 2 promile

Z ohrožení pod vlivem návykové látky se bude zpovídat 47letý řidič, kterého 18. září kontrolovala policejní hlídka v Břidličné. Policisté zastavili felicii při dopravní kontrole a podrobili řidiče dechové zkoušce. Vzhledem k tomu, že nadýchal přes 2 promile alkoholu, na místě mu odebrali řidičský průkaz a zakázali další jízdu. Hrozí mu až roční vězení, peněžitý trest nebo zákaz řízení.

por. Bc. Pavla Jiroušková, PČR, oddělení tisku a prevence Bruntál

ZÁJMOVÉ KROUŽKY SVČ RÝMAŘOV 2017 - 2018

406 Africké bubny	M. Fidler	od 10 let	PO	15:00–16:00	SVČ	400 Kč	11.09.2017	8
406 Africké bubny	M. Fidler	od 10 let	PO	16:00–17:00	SVČ	400 Kč	11.09.2017	8
406 Africké bubny	M. Fidler	od 10 let	ÚT	15:00–16:00	SVČ	400 Kč	12.09.2017	8
406 Africké bubny	M. Fidler	od 10 let	ÚT	16:00–17:00	SVČ	400 Kč	12.09.2017	8
406 Africké bubny	M. Fidler	od 13 let	ČT	17:00–19:00	SVČ	400 Kč	14.09.2017	obsaz.
413 Badminton	R. Šašinka	od 10 let	PO ST	18:00–19:00 17:00–18:30	těl. gymn.	400 Kč	04.09.2017	obsaz.
413 Badminton	R. Šašinka	od 10 let	ST	16:00–17:00	těl. gymn.	400 Kč	04.09.2017	12
408 Florbal	J. Vosyka	6.–9. tř.	ČT	16:00–17:00	těl. 1. máje	400 Kč	21.09.2017	15
409 Florbal	J. Vosyka	dorost	ČT	17:00–19:00	těl. 1. máje	400 Kč	21.09.2017	15
407 Horolezecký	J. Vala	3.–9. tř.	PO	14:30–16:00	SVČ	400 Kč	18.09.2017	12
407 Horolezecký profi	J. Vala	8–18 let	ČT	16:00–17:30	SVČ	400 Kč	21.09.2017	12
407 Horolezecký st.	J. Vala	15–18 let	PO	16:00–17:30	SVČ	400 Kč	18.09.2017	12
401 Informatika	J. Vala	od 3. tř.	ÚT	14:00–15:30	SVČ	400 Kč	19.09.2017	12
101 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	od 3. tř.	PO	14:00–15:30	SVČ	500 Kč/pol.	18.09.2017	12
102 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	od 5. tř.	PO	16:00–17:30	SVČ	500 Kč/pol.	18.09.2017	12
103 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	od 4. tř.	ÚT	14:00–15:30	SVČ	500 Kč/pol.	19.09.2017	12
104 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	1.–3. tř.	ST	13:45–15:15	SVČ	500 Kč/pol.	20.09.2017	12
106 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	1.–4. tř.	PÁ	13:30–14:50	SVČ	500 Kč/pol.	22.09.2017	12
105 Výtvarný s keramikou	E. Kudláková	od 4. tř.	ČT	14:00–15:30	SVČ	500 Kč/pol.	21.09.2017	12
211 Kondiční cvičení	M. Pavlová	žáci, dorost	ČT	14:00–15:30	SVČ pos.	400 Kč	14.09.2017	12
210 Kulturistika	J. Jablončík	dorost	PO, ST	17:30–19:00	SVČ pos.	550 Kč	11.09.2017	12
403 Lukostřelba	J. Vala	od 3. tř.	ST	14:00–15:15	těl. Horn.	400 Kč	20.09.2017	8
403 Lukostřelba	J. Vala	od 5. tř.	ST	15:15–16:30	těl. Horn.	400 Kč	20.09.2017	8
404 Lyžařský	K. Fryblíková M. Baruselová	od 6 let – 2. tř.	ÚT, ČT	15:30–17:00	Flemm. zah.	600 Kč	05.09.2017	15
404 Lyžařský	K. Fryblíková M. Baruselová	2.–3. tř.	ÚT, ČT	15:30–17:00	Flemm. zah.	600 Kč	05.09.2017	15
404 Lyžařský	K. Fryblíková M. Baruselová	4.–5. tř.	ÚT, ČT	15:30–17:00	Flemm. zah.	600 Kč	05.09.2017	15
402 PC hry	J. Vala	od 3. tř.	ČT	14:00–15:30	SVČ	400 Kč	21.09.2017	12
410 Sebeobrana	J. Soviš	8–14 let	ST	15:00–16:30	SVČ	500 Kč	20.09.2017	12
412 Skateboarding	J. Gotwald	10 let – SŠ	PÁ	15:00–17:00	Flemm. zah.	400 Kč	22.09.2017	8
107 Sluníčko – herna	M. Beránková	rodiče a děti	ÚT	9:30–11:00	SVČ	500 Kč/pol.	19.09.2017	15
121 Sluníčko – herna	M. Beránková	rodiče a děti	ČT	9:30–11:00	SVČ	500 Kč/pol.	21.09.2017	15
108 Sluníčko pro nejmenší	M. Beránková	rodiče a děti	ST	9:30–11:00	SVČ	500 Kč/pol.	20.09.2017	15
109 Společenský tanec	L. Sobek V. Říhová	od 9. tř. – SŠ	PÁ	17:30–19:30	SVČ	700 Kč	15.09.2017	30 párů
405 Šachový	L. Pavlásek M. Slovák	od 1. tř.	PÁ	15:00–17:00	SVČ	400 Kč	15.09.2017	12
301 TS Move2you – hlavní	P. Čechová	od 15 let	PÁ	16:30–18:00	SVČ – ms	400 Kč/pol.	22.09.2017	obsaz.
307 TS Move2you – junioři pok.	P. Čechová	13–18 let	ÚT PÁ	16:30–18:00 15:00–16:30	SVČ – ms	400 Kč/pol.	05.09.2017	obsaz.
305 TS Move2you – junioři zač.	P. Čechová	13–18 let	ST	17:30–18:30	SVČ – ms	300 Kč/pol.	20.09.2017	20
306 TS Move2you – mini pok.	P. Čechová	5–8 let	PO, ST	15:00–16:30	SVČ – ms	400 Kč/pol.	04.09.2017	obsaz.
302 TS Move2you – děti pok.	P. Čechová	9–12 let	PO	16:30–18:00	SVČ – ms	400 Kč/pol.	04.09.2017	obsaz.
304 TS Move2you – děti zač.	P. Čechová	9–12 let	ST	16:30–17:30	SVČ – ms	300 Kč/pol.	20.09.2017	20
303 TS Move2you – mini zač.	P. Čechová	5–8 let	ÚT	15:00–16:00	SVČ – ms	300 Kč/pol.	19.09.2017	20
208 TS NEILA – orient. tanec	D. Gajdošová	4–7 let 7–11 let	ÚT	14:30–16:30	SVČ – ms	400 Kč	19.09.2017	15
203 TS NEILA – orient. tanec – Annidia	A. Cimbotová K. Cimbotová	juniorky	PÁ	14:00–16:30	SVČ – ts	400 Kč	08.09.2017	15
204 TS NEILA – orient. tanec – Annidia	A. Cimbotová K. Cimbotová	sóla, dua	ČT	15:30–18:00	SVČ – ts	400 Kč	14.09.2017	15
206 TS NEILA – orient. tanec – Annidia	A. Cimbotová K. Cimbotová	16 let a více	PÁ	16:30–19:00	SVČ – ts	400 Kč	08.09.2017	15
201 TS NEILA – orient. tanec – Jasminky	P. Najdeková	5–7 let	ČT	15:30–17:30	SVČ – ms	400 Kč	14.09.2017	15
436 Volejbal	A. Továřková	13 let – SŠ	ÚT	19:00–20:30	těl. 1. máje	400 Kč	19.09.2017	15

Dospělí							
437 Badminton	R. Šašinka	dospělí	PO, ST	19:00–20:00	těl. gymn.	1000 Kč/pol.	04.09.2017 obsaz.
118 Francouzština – zač.	K. Coudray	mládež, dospělí	PO	18:00–18:50	SVČ	1200 Kč/pol.	18.09.2017 10
119 Francouzština – pok.	K. Coudray	mládež, dospělí	ÚT	18:00–18:50	SVČ	1200 Kč/pol.	19.09.2017 10
417 Informatika pro dospělé – pok.	J. Vala	dospělí	ÚT	17:00–18:30	SVČ	450 Kč/pol.	03.10.2017 12
416 Informatika pro dospělé – zač.	J. Vala	dospělí	ÚT	10:00–11:30	SVČ	450 Kč/pol.	03.10.2017 12
114 Itálština – zač.	K. Coudray	mládež, dospělí	PO	19:00–19:50	SVČ	1200 Kč/pol.	18.09.2017 10
113 Itálština – pok.	K. Coudray	mládež, dospělí	ÚT	19:00–19:50	SVČ	1200 Kč/pol.	19.09.2017 10
112 Keramika	E. Kudláková	dospělí	ČT	16:30–19:30	SVČ	100 Kč + popl. Za lekci	05.10.2017 12
115 Kreativní tvorba s keramikou	E. Kudláková	dospělí	ÚT	17:00–19:00	SVČ	500 Kč + popl. za lekci	03.10.2017 10
422 Klub kondičního cvičení		dospělí	PO–PÁ	dle rozpisu	SVČ pos.	70 Kč vstup 800, 1000 Kč /3 měs.	20
116 Klub paličkování	E. Kudláková	12 let – dosp.	ČT	13:30–16:00	SVČ	100 Kč	21.09.2017 12
205 TS NEILA – orient. tanec – Saitah	Š. Kastnerová	dospělí	ÚT	18:00–20:00	SVČ – ts	1000 Kč 50 Kč/hod.	12.09.2017 15
206 TS NEILA – orient. tanec – Medusa	M. Kohoutková	dospělí	ČT	18:00–20:00	SVČ – ts	1 000 Kč	07.09.2017 obsaz.
419 Pilates + kondiční cvičení	H. Tesařová	ženy, dorost	ÚT, ČT	17:15–18:15 18:15–19:15	SVČ pos.	500 Kč/pol.	03.10.2017 12
420 Stolní tenis	A. Polák	dospělí	ÚT, ČT	19:00–21:30	SVČ	500 Kč/pol.	05.09.2017 12
411 Sebeobrana	K. Gollinarsch	dorost, dospělí	ST	17:00–18:30	SVČ	700 Kč	20.09.2017 12
117 Společenský tanec – 6 lekcí	L. Sobek V. Říhová	dospělí	PÁ	20:00–22:00	SVČ	1400 Kč/pár	27.10.2017 20 párů
440 Volejbal	I. Hofírková	dospělí	ČT	19:00–20:30	těl. 1. máje	500 Kč/pol.	21.09.2017 12
418 Africké bubny	M. Fidler	dospělí	ČT	19:30–20:30	SVČ	800 Kč	14.09.2017 8
212 Jóga	H. Čuková	mládež, dospělí	PO	18:00–19:00	SVČ – ms	500 Kč	04.09.2017 12

www.svcrymarov.cz

Městská knihovna Rýmařov

Jaroslav Diviš
"Prapír"
2. – 31. 10. 2017
Městská knihovna Rýmařov
Galerie U Stromu poznání
Městská knihovna Rýmařov

PROVOZNÍ DOBA

pondělí	9:00–18:00	čtvrtek	9:00–17:00
úterý	9:00–18:00	pátek	9:00–17:00
středa	zavřeno		

www.knihovnarymarov.cz

Jazzclub

BEX MARSHALL
„první dama britského blues“

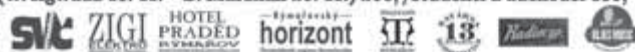
Bex Marshall (UK) - kytara
Lukáš Kytmar (CZ/CAN) - baskytara
Alexei Gittens - bicí

www.svcrymarov.cz/jazzclub
www.bexmarshall.com
www.jazzdoregionu.cz

RÝMAŘOV 20. 11. ve 20:00podium velkého sálu (Jazzclub, vstup z parku - rampa)
vstupné bez předprodeje: 150,-/studenti, důchodci 100,-

AKCE! Vstupenka na oba koncerty

(W. Agwada 16. 11. + B. Marshall 20. 11.) 200,-/studenti a důchodci 160,-

HRADIŠŤAN

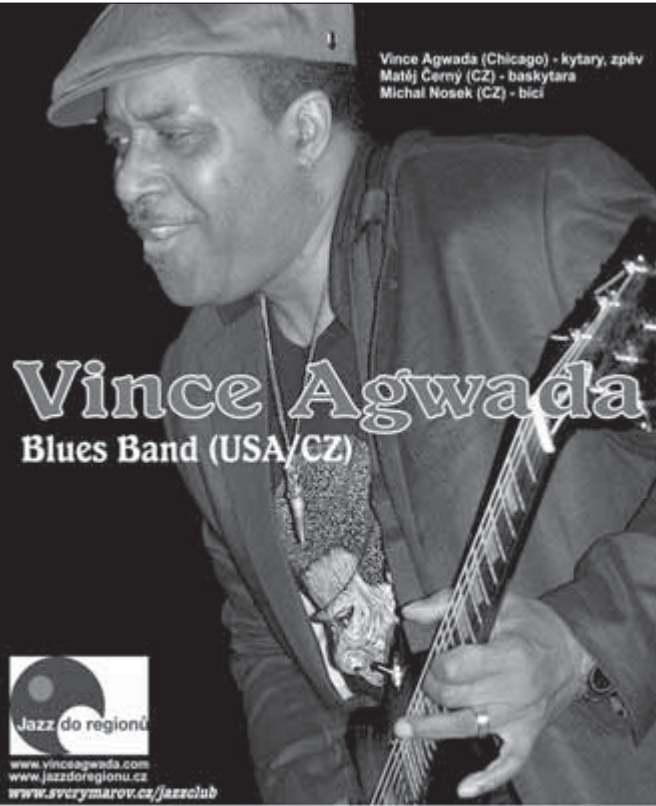
umělecký vedoucí
Jiří Pavlica

RÝMAŘOV 8. 11. v 19:00
velký sál SVČ vstupné: 400,-/360,-/320,-
předprod.: Infocentrum Rýmařov, net: www.svcrymarov.cz

SVK ZIGI **HOTEL PRADĚD RÝMAŘOV** **horizont** **13** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50**

www.hradistan.cz

Vince Agwada (Chicago) - kytary, zpěv
Matěj Černý (CZ) - baskytara
Michal Nosek (CZ) - bicí

Vince Agwada

Blues Band (USA/CZ)

Jazz do regionů
www.vinceagwada.com
www.jazzdoregionu.cz
www.svcrymarov.cz/jazzclub

RÝMAŘOV 16. 11. ve 20:00 **SVK ZIGI**
podium velkého sálu (Jazzclub, vstup z parku - rampa)
vstupné bez předprodeje: 150,-/studenti, důchodci 100,-

ARCE! Vstupenka na oba koncerty (W. Agwada 16. 11. + S. Marshall 20. 11.) 200,-/studenti a důchodci 160,-

SVK ZIGI **HOTEL PRADĚD RÝMAŘOV** **horizont** **13** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50**

Aga DERLAK Trio

jazz, POLAND

Agnieszka (Aga) Derlak – piano
Tymon Trabczyński – kontrabas
Szymon Madej – bicí

RÝMAŘOV 20. 10.

kinosál SVČ Rýmařov ve 20:00
vstupné bez předprodeje 130,-
studenti, důchodci: 80,-

SVK ZIGI **HOTEL PRADĚD RÝMAŘOV** **horizont** **13** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50**

VOLTE JAZZ!
VOLTE AGU DERLAK!

www.svcrymarov.cz/jazzclub

KINO RÝMAŘOV

program na měsíc **ŘÍJEN**

SVČ RÝMAŘOV, Okružní 10, 795 01, Rýmařov - tel. 739 001 474, WWW.KINORYMAROV.CZ

Sobota 7. 10. v 16:00

LEGO NINJAGO FILM

/ USA / 2017 / animovaný, akční, komedie, 97 min.

/ český dabing / mládeži přístupný / vstupné: 120,-

Ve filmovém dobrodružství ze světa Ninjago se mladý Lloyd, známý také jako Zelený Nindža, společně se svými přáteli, tajnými bojovníky a držiteli titulu LEGO Master Builder, zapojí do bitvy o Ninjago City. Pod vedením vtipem sršícího a učitele kung fu Mistra Wu musí porazit zlého válečníka Garmadona, nejhoršího padoucha všech dob, který je shodou okolností také Lloydovým otcem.

Režie: Ch. Bean, Scénář: D. Hageman, K. Hageman
Hrají: český dabing

2D

Sobota 7. 10. v 19:00

BLADE RUNNER 2049

/ USA, VB / 2017 / akční, sci-fi, thriller, 163 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 15 let / vstupné: 140,-

Třicet let po událostech prvního filmu odhaluje nový Blade Runner a důstojník losangeleské policie K (Ryan Gosling) dlouho ukryté tajemství, které je natolik zásadní, že by mohlo zcela rozvrátit poslední zbytky lidské společnosti. Toto odhalení ho nutí zahájit pátrání po Rickovi Deckardovi (Harrison Ford), bývalém Blade Runnerovi losangeleské policie, který je už 30 let neznámý.

Režie: D. Villeneuve, Scénář: H. Fancher, M. Green, Kamera: R. Deakins
Hrají: H. Ford, R. Gosling, J. Leto, R. Wright, D. Bautista, A. de Armas a další.

3D

Středa 11. 10. v 19:00

BLADE RUNNER 2049

/ USA, VB / 2017 / akční, sci-fi, thriller, 163 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 15 let / vstupné: 120,-

Třicet let po událostech prvního filmu odhaluje nový Blade Runner a důstojník losangeleské policie K (Ryan Gosling) dlouho ukryté tajemství, které je natolik zásadní, že by mohlo zcela rozvrátit poslední zbytky lidské společnosti. Toto odhalení ho nutí zahájit pátrání po Rickovi Deckardovi (Harrison Ford), bývalém Blade Runnerovi losangeleské policie, který je už 30 let neznámý.

Režie: D. Villeneuve, Scénář: H. Fancher, M. Green, Kamera: R. Deakins
Hrají: H. Ford, R. Gosling, J. Leto, R. Wright, D. Bautista, A. de Armas a další.

2D

Čtvrtek 12. 10. v 19:00

TULIPÁNOVÁ HOREČKA

/ VB, USA / 2017 / drama, romantický, 117 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 15 let / vstupné: 110,-

V 17. století Amsterdam a celou zemi zachvátila "tulipánová horečka". Jediná cibulka exotické květiny měla hodnotu desetinasobku průměrné mzdy a svému majiteli mohla přinést nesmírný majetek. Přesto je pro bohatého obchodníka Cornelia Sandvoorta největším štěstím svatba s mladičkou Sophií. Cornelis si objedná její portrét u nadějněho malíře. Sympatický a talentovaný mladík Sofii okouzlí, a protože on její sympatie opětuje, zrodí se vášnivá, ale zakázaná láska.

Režie: J. Chadwick, Scénář: D. Moggsch, T. Steppard, Kamera: E. Bryld, Hudba: D. Elfman
Hrají: A. Vikander, Ch. Waltz, D. DeHaan, Z. Galifianakis, J. O'Connell a další.

Pátek 13. 10. v 19:00

SKAUTI BEZ LILIE

/ ČR / 2017 / dokumentární, 52 min.

/ česká verze / mládeži přístupný / vstupné dobrovolné

Osudy českého skautingu – to jsou české dějiny „v malém“. Skauti byli nežádoucí pro nacisty i komunisty, třikrát se ocitli „mimo zákon“, a vždy museli volit strategii přežití. Nebyla jednotná, oddíl a jejich členové se rozhodovali sami za sebe. Ve filmu Skauti bez lilie se v rozhovorech s pamětníky soustředíme na obnovu Junáka v roce 1968, na nucené sloučení s komunistickým pionýrem, na život v „husákovském“ dvacetiletí. Co je pro skauting důležitější? Nakolik bylo možné vést skautský oddíl bez symbolů, bez kroje, v soustavném utajování? Mohly být uchovány skautské myšlenky v pionýrském oddílu?

Režie: V. Portel, Scénář: A. Drda, Kamera: J. Balcar, J. Vlnas, Hudba: M. Kroupa

Sobota 14. 10. v 16:00

ESA Z PRALESA

/ Francie / 2017 / animovaný, rodinný, 97 min.

/ český dabing / mládeži přístupný / vstupné: 110,-

Maurice sice vypadá jako obyčejný tučňák, ale uvnitř jeho hrudi bije statečné srdce tygra. Však byl také vychován hrdou tygřicí. Maurice se touží stát nejlepším kung-fu mistrem na světě. To nebude vůbec snadné, protože vyniká spíše neohrabaností a nemotorností, ale také obrovským odhodláním. Se svými zvířecími přáteli tvoří bandu známou jako Esa z pralesa, která se snaží udržovat v džungli pořádek a spravedlnost.

Režie a scénář: D. Alaux, Hudba: O. Cussac
Hrají: český dabing.

Sobota 14. 10. v 19:00

SNĚHULÁK

/ USA, Švédsko / 2017 / krimi, drama, thriller, 120 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 15 let / vstupné: 120,-

Harry Hole (Michael Fassbender) je enfant terrible týmu, vyšetřujícího zločiny v norské metropoli. Na jedné straně je to výjimečně dobrý detektiv, jehož netradiční metody skoro vždy vedou k úspěchu, na straně druhé se však jedná o nezodpovědného alkoholika s tolika prohřešky, že je už dál nechtějí přehlížet nejen jeho nadřízení, ale ani jeho přítelkyně Rachel (Charlotte Gainsbourg), s níž se právě rozešel. Jediné, co stojí mezi ním a pitím, je případ, který by ho přivedl na jiné myšlenky.

Režie: T. Alfredson, Scénář: H. Amini, P. Straughan, S. Sveistrup, Kamera: D. Beebe
Hrají: M. Fassbender, R. Ferguson, Ch. Sevigny, J.K. Simmons, V. Kilmer a další.

Středa 18. 10. v 19:00

8 HLAV ŠÍLENSTVÍ

/ ČR, SR / 2017 / životopisný, 107 min.

/ česká verze / mládeži přístupný od 12 let / vstupné: 110,-

Sovětské Rusko, rok 1921 - mladička Anna má před sebou hvězdnou kariéru, právě jí vychází první sbírka, prý bude největší ruskou básnířkou, která zastíní samotného Puškina. O pár let později už se ale tísni v nákladním vagónu, který směřuje do neobydlených stepí Kazachstánu. Nebude to její jediná cesta ani její jediný lágr. Básnířka Anna Alexandrovna Barkovová strávila v táborech sovětského Gulagu a ve vyhnanství 22 let svého života.

Režie a scénář: M. Nováková, Kamera: L. Hyksa, Hudba: Vladivojna La Chia
Hrají: A. Langerová, Z. Fialová, V. Čermáková, M. Štípková, L. Veselý a další.

Čtvrtek 19. 10. v 19:00

BAJKEŘI

/ ČR / 2017 / komedie, 95 min.

/ česká verze / mládeži přístupný / vstupné: 120,-

Nevlastní bratři Jáchym a David společně s kamarádem Sašou tráví většinu času ve světě sociálních sítí. Vztahy pro ně představují chaty s virtuálními dívkami, které nikdy neviděli, obživu falešná módní show, v níž se předstírá něco, co není a největší životní problém pak vybitý mobil nebo nefunkční wifi. Na nátlak rodičů jsou donuceni vydat se pod vedením Davidovy půvabné „macechy“ Terezy na dvousetkilometrový cyklovýlet. S překvapením zjistí, že tam venku je skutečný svět...

Režie: M. Kopp, Scénář: P. Kolečko, Kamera: J. Drnek, Hudba: J. P. Muchow
Hrají: A. Mišík, H. Vagnerová, J. Kominěk, V. Machuta, C. Buckingham a další.

Nejlepší hudební výběr

Rýmařovský
horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Pro projekci jsou potřeba min. 4 platící diváci.

SKAUTI BEZ LILIE

Pátek 13. října v 19:00

Dokumentární film o skautském hnutí v době normalizace

Osudy českého skautingu – to jsou české dějiny „v malém“. Skauti byli nežádoucí pro nacisty i komunisty, třikrát se ocitli „mimo zákon“, a vždy museli volit strategii přežití. Nebyla jednotná, oddíly a jejich členové se rozhodovali sami za sebe.

Ve filmu *Skauti bez lilie* se v rozhovorech s pamětníky soustředíme na obnovu Junáka v roce 1968, na nucené sloučení s komunistickým pionýrem, na život v „husákovském“ dvacetiletí.

Co je pro skauting důležité? Nakolik bylo možné vést skautský oddíl bez symbolů, bez kroje, v soustavném utajování? Mohly být uchovány skautské myšlenky v pionýrském oddílu? To jsou některé z otázek, které jsme kladli pamětníkům.

Námět filmu: Viktor Portel a Miloš Říha – Šípek
Scénář: Adam Drda
Hudba: Matěj Kroupa
Režie: Viktor Portel
Délka filmu: 52 minut
Dobrovolné vstupné

Film vyrobil Skautský institut. Je určen nejen pro skauty, ale také pro příznivce, sponzory a širokou veřejnost. Děkujeme vedení SVC za možnost tento dokument bezplatně uvést v Kině Rýmařov. Zvou rýmařovští skauti!

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Pavlna Sobkuliaková – Jamartice	80 let
Jarmila Pavlíčková – Rýmařov	80 let
Jarmila Jurečková – Rýmařov	80 let
Anna Ulrichová – Rýmařov	80 let
Marie Vinklárková – Rýmařov	81 let
Marie Křenková – Rýmařov	82 let
Alžběta Štulová – Rýmařov	82 let
Alexandr Tomeš-Podkujko – Rýmařov	84 let
Ludmila Vykoukalová – Ondřejov	85 let
Josef Hrabina – Rýmařov	90 let
Ludmila Chaloupková – Rýmařov	91 let
Věra Přecechtělová – Rýmařov	93 let
Marie Povýšilová – Ondřejov	93 let

Rozloučili jsme se

Jaromír Větr – Horní Město	1927
Bedřiška Zapletalová – Rýmařov	1928
František Jiráček – Dolní Moravice	1946
Emilie Krejčí – Malá Morávka	1951

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

*A přišla dlouhá noc
a po ní žádné ráno...*

Dne **30. září 2017** jsme vzpomněli
25. výročí chvíle,
kdy nám odešel náš drahý a milovaný
manžel, tchán, bratr a přítel,
pan Josef Chaloupka.

Kdo jste jej znali a měli rádi,
vzpomeňte s námi.

S láskou vzpomínají
*manželka, snachy Věrka a Vlasta s rodinami,
sestra Jiřka s rodinou*

*Nic víc ti nemůžeme dát,
jen svíčku a ticho vzpomínat.
Odešla jsi, ale zůstala jsi v srdci těch,
kdo měli tě rádi.*

Dne **6. října 2017** vzpomínáme
3. výročí úmrtí naší drahé sestry
Jiřinky Kysilkové,
roz. Zigmundové.

Věnujte jí prosím tichou vzpomínku.

Sestra Věra s rodinou, bratr František s rodinou

Servis služeb

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

pondělí – pátek:	8:30–12:00	13:00–17:00
sobota:	9:00–12:00	13:00–16:00
neděle:		13:00–16:00

Telefon: 554 212 381, e-mail: icko@rymarov.cz

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,

zve seniory k návštěvě KAVÁRNIČEK každé liché úterý v budově střediska na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově. Začátek vždy v 13:30.

Ukončení posezení 15:30–16:00. Kdo není schopen dojít do kavárny, může využít odvoz v den setkání v 13:30 od prodejny Hruška na ulici 1. máje. Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste sami nepodnikli. Bližší informace na čísle 554 211 294. Termín kavárniček v druhém pololetí 2017 (každý lichý týden v úterý):

10. 10., 24. 10., 7. 11., 21. 11., 5. 12. a 19. 12.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Výrobky ze sociálně terapeutické dílny Buřinka

Prodejní místa:

Sociálně terapeutická dílna Buřinka, Okružní 10, Rýmařov
Informační centrum Rýmařov, náměstí Míru 6, Rýmařov
Potravinářský Lazarec, Opavská 24, Rýmařov

Aquacentrum Rýmařov

na Jesenické ulici

Otevírací doba:

po–pá 16:00–21:00, so–ne + svátky 10:00–21:00
 Děti do 3 let zdarma, zvýhodněné rodinné vstupné.

Vstupné pro seniory – věk snížen na 58 let.

Oslavenci mají v den narozenin vstup do aquacentra zdarma
(nutno doložit osobním dokladem).

Klienti VZP si mohou nechat proplatit permanentku do výše 500 Kč za osobu.

Krytý bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v říjnu

pondělí	14:00–20:00	pátek	14:00–20:00
úterý	14:00–20:00	sobota	13:00–20:00
středa	14:00–20:00	neděle	13:00–20:00
čtvrtek	14:00–20:00		

V pondělí a ve středu 17:00–18:30 – plavecký oddíl

**Sauna je v provozu každý den
a vstup do ní je zahrnut v základním vstupném.**

Městské muzeum a Galerie Octopus

Soubor Trochę Lipa ukončil zámeckou sezónu v Janovicích

Na sobotní odpoledne 23. září připravilo Městské muzeum Rýmařov ve spolupráci s Muzeem Wsi Opolskiej, městem Rýmařov a Střediskem volného času poslední akci letošní sezóny v Janovicím zámku, představení polského divadelního souboru Trochę Lipa, jenž vystoupil společně s pěveckým sborem Chór na obcasach, jehož sbormistrem je Paweł Wielgus.

Nejspíš jsme už všichni slyšeli o květu či celém věnečku květin pouštěném po vodě. Jeho význam je dvojitý: buď si jej po vodě posílají zamilovaní, aby si dali najevo lásku, anebo slouží věštbě – ten, kdo květinu z vody vytáhne, dá své srdce tomu, kdo ji po proudu poslal. Pouštění květin po vodě patří k prastarým a zároveň nejkrásnějším praktikám lidové magie. Tento slovanský zvyk se stal také předlohou scénického příběhu pod názvem *Wianki* (Věnce) polského souboru

CZ PL

PŘEBAČUJEME HRANICE
PŘEKRAČUJEME
2014-2020EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Akce probíhala v rámci projektu Kulturní sblížení, který je financován z fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd

Trochę Lipa, který působí při kulturním domě v Ozimku pod vedením Roberta Konowalika.

„Představení ztvárňuje příběh o dívkách, které se připravují na obřad pouštění věnců. Tento obyčej byl a stále je v Polsku velmi populární. Váže se k němu i hledání květu kapradiny, který rozkvetne jen jednou v roce. V příběhu mají všechny dívky své nápádníky, jen jedna milého nemá. Chce také najít květ kapradiny, nazdobit věnec a najít svého chlapce, proto se rozhodne navštívit čarodějnice, aby jí po-

Galerie Octopus a Městské muzeum v Rýmařově vás srdečně zvou na výstavu skupiny

CLAN

Stanislav Diviš, Aldin Popaja,
Tereza Divišová, Karel Štědrý, Petr Písařík

Vernisáž bude zahájena v sobotu 7. 10. v 15 h a výstava potrvá do 31. 10. 2017, od 17 h navazuje v hale Eurointermetall s.r.o. koncert skupin

KRÁSNÉ NOVÉ STROJE

DEKADENT FABRIK

SIBÉRIJA

★ ★ ★
EIM
EUROINTERMETALL s.r.o.

SWC
RÝMAŘOV

M. MARUSJAK POETIC BAND

OCTOPUS

Občerstvení zajištěno, vstupné na koncert - 100 Kč

muzeum
M
RÝMAŘOV

PROMARISDUO FARRAO
s.r.o. s.r.o.
MAREK MAČUDA JIŘÍ KAREL

ALOIS
ŠIMKO

★★★ hotel
Praděd

BUKOTEC
RADIM VINKLÁREK

-VODO-
-TOPO-
-PLYN-
JIŘÍ VAVROUŠEK

JAROMÍR
MRSKOŠ

mohly. Ty jí však řeknou, že má pěkné oči, dobrý sluch, krásný hlas – dej nám ten hlas a my ti dáme zvonek, pomoci kterého najdeš květ kapradiny. Dívka od té chvíle nemůže promluvit, nemůže odpovědět na otázku malého skřítky, na volání svých kamarádek, které ji hledají po lese. Najednou zjistí, že nemá pro co žít a dobrovolně odchází z tohoto světa,“ přiblížil děj polský režisér Robert Konowalik. Jednotlivé scény rozvrhl do několika místností janovického zámku, takže diváci museli postupně projít těmito prostory. Průvodcem jim byl bubeník, který ohlašoval pokračování. Výborný režijní nápad vznikl spontánně při obhlídce prostor zámku.

Představení zhlédlo více než sedm desítek diváků. S takovou návštěvností pořadatelé ani účinkující nepočítali, zvláště za chladného počasí, které v sobotu panovalo.

„S letošní sezónou jsme nadměru spokojeni. Je pro nás prioritní, aby byl zámek každý rok otevřený, a to se většinou podaří díky projektu, v rámci něhož jsme schopni zajistit průvodce a zorganizovat kulturní akce, které sem přivedou návštěvníky. Proběhlo zahájení zámecké sezóny, které se tradičně uskutečnilo ve spolupráci s našimi partnery z Opole, se ZUŠ, SVC a rýmařovskými školami. Lidé si už na zámeckou sezónu zvykli a ptají se, jaké akce budou probíhat, jaké filmy se budou promítat. Mimochodem letní zámecké kino se stalo velmi oblíbeným. Po celé léto probíhaly komentované prohlídky a sezóna byla ukončena divadelně-hudebním představením,“ zhodnotil zámeckou sezónu kurátor Michal Vyhliďal z Městského muzea Rýmařov. Zájem byl letos také o prohlídku kaple V Lipkách a expozice textilnictví v Hedvě Brokátu.

JiKo

Výstava fotografií
PAMÁTKY OSIŘELÉ
7. října – 1. listopadu 2017
Městské muzeum Rýmařov - Galerie Pranyř
Náměstí Míru 6, Rýmařov

Otvírací DOBA
Úterý – Pátek: 9 – 12, 13 – 17 h
Sobota: 9 – 12, 13 – 16 h
Neděle: 13 – 16 h

V mnohých dvou desetiletích se jednalo o níměstské a železným organizacími zachránit velké množství památek na území České republiky v oblastech bývalých Sudet. Mnohé objekty se dostaly do velmi špatného stavu a důležitou problematikou vývoje památkové péče v tomto území byl. Převážně tyto objekty v současnou situaci občanské společnosti, zejména v již vyvíjených oblastech, velké množství památek, které jsou stále ve velmi zchátralém stavu a čekají na své zachránce. Památky osiřelé. Památky, které čekají na svou záchranu. Netvořte je.

WWW.DMNIMOS.CZ WWW.MUZEUMRYMAROV.CZ

Městské muzeum Rýmařov

GALERIE PRANYŘ

Staré město Rýmařov

Přírůstek do sbírek Září: Firemní štít z Janušova

Městské muzeum v Rýmařově přijalo do své obsáhlé regionální sbírky firemních štítů a tabulek dar rýmařovského rodáka, pana Adama Rybky, plechovou vývěšní tabuli zedníka, stavebního mistra Rudolfa Tschöpa z Janušova s nápisem „Rudolf Tschöp, Maurer-Zim/m/ermeister, Johnsdorf b/ei, Römerstadt“.

Mistrem se v době Rakouska-Uherska mohl stát každý, kdo absolvoval učňovská a tovaryšská léta. Většinou po době tovaryšského vandrování, kdy se učil řemeslu od jiných mistrů, obdržel dekret o přijetí do cechu, zde cechu stavitelů a zedníků; v té době již musel zvládnout samostatně postavit dům.

Mistr Rudolf Tschöp sice není zaznamenán v *Rýmařovské knize cechů (Meister Buch in der Römerstadt)* pokrývající období od 17. století do konce 19. století, ale nositel téhož jména je znám ze sčítacích archů obyvatel z roku 1921. Podle seznamu se Rudolf Tschöp narodil 5. ledna 1884 a bydlel se svou chotí Adélou v Janušově, v domě 142, v bytě 1–2. V té době se chovalo v 65 letech na odpočinek, Tschöp měl však teprve 37 let. Pokud by šlo skutečně o stejnou osobu, ceduli si mohl nechat namalovat krátce po roce 1908, když dospěl do věku 24 let, tehdejší zletilosti, a mohl obdržet cechovní mistrovství a držet stavovskou živnost.

Rodina Tschöpů je zapsána v dokumentech z 16. století také jako „Czep“ (česky „čep“ je běžný konstrukční prvek pohyblivých částí strojů, běžných v důlní činnosti). Ve Stříbrných Horách (Najfunku) je rod Tschöpů zaznamenán již od 16. století, zřejmě jako přichozí za prací. Rössner zaznamenává ve Stříbrných Horách sedm generací Tschöpů (viz *Sudetendeutsche Familienforschung – Vereinigung Sudetendeutscher. Hrsg. Sudetendeutschen genealogischen Archiv*, ed. Franz E. Rössner, 7. und 8. Heft, Dezember, 13 Jahrgang 1971, 49, 50). Později se však rozešli do okolních vsí (např. Janušova nebo Dobřečova).

Na firemní tabuli vidíme vzácné použití písařské zkratky, siglum zv. *tituli*. Jde o zkrácení slova „Zimmermeister“ o písmeno „m“, které je nahrazeno nahoře čárkou. Šlo o nepříliš časté antické reziduum, občas uplatňované v renesanci a doznívající ještě v 19. století. Důvod zkrácení slova o jedno písmeno byl dříve ryze ekonomický, ale mohl mít i estetický charakter, vzhled vývěšní tabule byl vizitkou majitele.

Mgr. Petr Balcárek

Foto: Mgr. Michal Vyhliďal

Připomínáme si – 70. výročí odsunu a dosídlení pohraničí

Eduard Englisch: O divokém odsunu jedné rýmařovské rodiny (2. část)

Následujícího dne jsme odjeli do Lipska. Teta tam měla příbuzné. Když jsme dorazili do města, museli jsme pěšky hledat jejich adresu v předměstské osadě na druhém konci města. Lipsko bylo liduprázdné, bylo v něm ale hodně sovětských vojáků. Když jsme došli k cíli, byli jsme přátelsky přivítáni. Radovali se, že jsme ještě naživu. Bohužel byl malý dvoupokojový byt už přeplněný 26 lidmi. Dalších šest lidí, to bylo sotva možné. První noc jsme mohli my děti a staří lidé ležet a spát na podlaze. Dospělí seděli na židlích nebo na zemi. Kvůli nedostatku místa muselo několik osob ve dne byt opustit. Neměli jsme nic k jídlu. Matka a teta si na úřadě obstaraly potravinové lístky. Pro šest lidí bylo jen půl kila šedohnědých nudlí. Při vaření ve vodě se rozpadaly a byly nepoživatelné. Na hladině plavaly drtiny a na dně zůstal písek a otruby. Po několika lžících téhle kaše nás bolela ústa a jícen a bylo nám zle. Abychom neumřeli hladu, rozhodli jsme se odjet na venkov.

Opustili jsme příbuzné a vydali se na tramvajovou zastávku, protože jsme už nebyli schopni dojít na nádraží. Na zastávce nám velmi hrubě odmítli přepravit vozík. Byli jsme však na svůj povoz odkázáni. Proto jsem se sám vydal se zavazadly na nádraží. Už nevím, jak dlouho mi cesta trvala, ani jak daleko to vlastně bylo. Poprvé v životě v cizím, rozstříleném velkoměstě a bez ochranné ruky své matky – byl jsem odkázaný jen sám na sebe. Řekli mi – stále podél kolejí. Nebylo vidět žádné civilisty, jen Rudoarmějce. Zmocnil se mě nepopsatelný strach, který pominul, teprve až jsem na dohled od nádraží spatřil přicházet matku. Radost byla nepopsatelná.

Vlakem jsme jeli do Torgau, do sběrného tábora, který se nacházel na hraně. Registrace byla velmi nepříjemná. Zacházeli s námi jako s poslední lidskou spodinou. Přidělili nám prázdný pokoj. Pohled z okna byl šokující. Samé ozdobené hroby, pokryté čerstvými rudými růžemi – hroby Rudoarmějců.

Strava byla ořesná. K životu příliš málo, na umření příliš moc. Po dvou nebo třech dnech jsme byli přiděleni do Axien.¹ Cestu tam jsme ale zjistili teprve od ochotných lidí na nádraží. Šlo se z Torgau do Pretzsch a odtud přes Labe zase zpátky do Prettin. Po setmění jsme dorazili do osady. Vyhladovělí a zíziví jsme byli na konci sil. Prettin působilo liduprázdně. Zůstali jsme na volném prostranství pod několika stromy a čekali na svůj konec. Byli jsme přece už osm nebo deset dní na cestě bez spánku, jídla a s trochou tekutiny.

Náhle vyšel ze tmy starší manželský pár a zeptal se nás, co tady děláme. Dostali jsme ze sebe jen dvě slova: „Prosím vodu!“ Podaná sklenice vody nám pouze svlažila rty. Hned potom přinesli nádobu, takže si každý z nás mohl dát doušek. Poté přišli s kbelíkem a naběračkou. Zatímco jsme všichni pili, vyprávěla matka s tetou o našem osudu. Přijali nás do svého domu a dali nám teplé jídlo a každému

Obydlí odsunutých ve sběrném táboře

z dětí hrníček mléka. Na spaní jsme byli rozděleni do dvou domů. Konečně jsme si mohli sundat zimní a lyžařské boty; nemuseli jsme se bát okradení.

Ke snídani byla melta a koláč. Cítili jsme se jako v sedmém nebi! Poděkovali jsme a vydali se na silnici do Axien. Po jednom nebo dvou kilometrech nás ale znovu opustily síly. Svezl nás koňský povoz, který vezl mléko do mlékárny. Sběrné místo pro bezdomovce z východních oblastí dřívější německé Říše bylo v sále pohostinství. Kvůli přeplněnosti jsme nemohli být přijati. Starosta dosazený sovětskou okupační mocí nám obstaral ubytování na statku, vytápěnou místnost s komůrkou. Nejdříve jsme od domácích dostali teplé mléko a vařené brambory. Byli jsme šťastní, že máme konečně střechu nad hlavou.

Když jsme navázali kontakt s ostatními dětmi, dozvěděli jsme se, že statek musí dodatečně přijmout 32 osob. Byli mezi nimi krajané z Bruntálu a Krnova, které Češi vyhnali z domova už tři nebo čtyři týdny před námi. Těm se vedlo o dost hůř než nám. Zaplatili za hlasitý nářek dětí krvavou daň.

Začátky byly pro nás velmi těžké. Místní nás podporovali, jak jen to bylo možné. Ale vydrancovaná vesnice bez koní a jen s několika krávy musela naráz přijmout 800 až 1000 žen, dětí a starých lidí bez domova. Než musel náš domácí z šesti zbývajících krav – předtím jich měl čtyřicet – čtyři kusy bez náhrady odevzdat, dostávali jsme každý den zdarma litr mléka, to teď také chybělo. Byli jsme odkázáni na žebrání. Protože jsme neměli hodiny ani kalendář, zeptala se moje matka hospodyně na datum. Bylo 2. září – moje narozeniny.² Tohoto dne mi bylo jedenáct let. Byly to už čtyři týdny, co jsme byli vyhnáni z Rýmařova, a dosud jsme neměli trvalé bydlení.

Směl jsem chodit jen bosky, dokud nebyla půda zmrzlá, protože lyžařské boty se musely šetřit na zimu. Těž topivo nebylo. Každý kousek dřeva jsme přinesli domů a uskladnili v pokoji. Vyhnaní našli u Labe, vzdáleného tři kilometry, uhlí, které tam ztratila loď a voda vyplavila na břeh. A tak se šlo s vypůjčeným kbelíkem k Labi na sběr uhlí. Tam jsme viděli během dvou hodin asi šest mrtvol hnaných proudem.

Na podzim nastala školní docházka. Jedna třída pro asi 400 až 500 dětí a jedna učitelka. Dva ročníky byly spojeny do jedné třídy. Vyučování trvalo dvě hodiny denně. Učili jsme se lidové písni a socialistické básně. Z nedostatku psacích potřeb se psalo jen na tabuli. Učitelka vyučovala od osmi ráno do šesti večer.

Časem jsme navázali kontakt se sousedními obcemi. Tak jsme se dozvěděli, že stejně hrozná poměry panují na celém venkově. Náhodou se po okolí rozkřiklo, že v Axien jsou další Rýmařované. Moje matka a já jsme byli pozváni k jedné Rýmařovance do Dusnitz. Přivítání bylo srdečné, hospodyně upekla bábovku a dostali jsme šálek pravé

¹ Osada mezi Torgau a Wittenbergem. Pozn. red.

² Datum narození 2. září 1934 umožnilo v matrice narozených dohledat celé jméno autora vzpomínek Eduarda Josefa Engliche a jména jeho rodičů.

zrnkové kávy. Moje matka znala tu paní od vidění, zapomněl jsem její jméno. Bydlela na Irmsdorfer StraÙe.³ Byla odsunuta stejným transportem jako my. Řekla nám, že mnoho lidí transport nepřeÙilo nebo už předtím spáchali sebevraÙdu. Zemřeli všichni kojenci, s výjimkou vagonu, kde byla paní Englischová. Rozdělila matkám s kojenci všechny keksy a tím jim zachránila život. Na tento dobrý skutek své matky jsem dodnes velmi hrdý, vždyť která matka by se v nesobecké lásce k bližnímu vydala z posledního a nechala vlastní děti o hladu, jen aby umožnila přeÙit těm nejmenším.

Nevěděli jsme tehdy ovšem, co bude dál. Naše budoucnost, pokud se o ní vůbec dalo mluvit, byla nejistá. Čas plynul. Museli jsme se smířit s osudem, ať jsme chtěli, nebo ne. Dost jsme se naplakali. Naše strava se zlepÙila. Na potravinové lístky jsme dostali nízkotučné mléko, brambory, sůl, cukr, nudle a chleba. Bez jakéhokoliv tuku a živočišných výrobků – za tři čtvrtě roku třikrát malé množství koňského masa. V této nouzi moje matka jako dámská krejčová chodila sedláckům spravovat oblečení nebo přeÙívat staré na nové. Samozřejmě jen za stravu. Občas přinesla i něco pro nás tři děti.

Poté, co pošta zase celkem fungovala, začala korespondence. Adresy se vyměňovaly ústně. Tak dostala moje teta v únoru 1946 zprávu, že její muž, bývalý ředitel živnostenské pokladny, byl Čechy zabit. Spoluvězeň viděl tělo. My jsme začátkem dubna dostali zprávu, že náš otec žije a zdržuje se v Bavorsku. Prvního května 1946 jsme od něj dostali první dopis. Měli jsme obrovskou radost. Krátce nato jsme dostali povolení k přesunu do Wenighösbachu v okrese Aschaffenburg. Opustili jsme Axien a vlakem jsme se vydali na cestu za otcem. Tetu s dítětem i 78letého dědečka jsme tam museli nechat. Loučení s ním pro mě bylo velmi těžké, byl jsem jeho oblíbený vnuk. Po tři čtvrtě roku v Sasku, kde nebyly žádné sociální instituce, podpora ani lékař, ale lidé, kteří proměnili slovo „láska k bližnímu“ ve skutek, jsme opustili Axien. V naději, že v americké okupační zóně je přece jen eventuelní nový začátek dosažitelnější než u komunistů.

V zachytném táboře na hradě v Olsnitz jsme museli tři dny čekat, než se vyřídí papíry, abychom směli na západ. Na toto zdržení nikdy nezapomenou. Zacházení bylo jemně řečeno nevlídné a strava příšerná. Naštěstí jsme měli s sebou kousek chleba. Když jsme dorazili do Hofu, museli jsme do uprchlického tábora v Moschendorfu. U příjmu jsme byli odšviheni. Všechno bylo ošetřeno práškem proti vším. Hrozně páchl. Teprve po této proceduře jsme směli do tábora, byli jsme zaregistrováni a přidělili nám v jedné místnosti kout se dvěma postelemi nad sebou. Na jídlo jsme se museli postavit do fronty. Jídlo rozdávaly milé a přátelské sestry z Červeného kříže. Chutnalo dobře – pokaždé bylo kolečko salámu a sýra. K nasycení to ale nestačilo. Při obědě jsme my děti dostávaly ještě nášup, který sestával z jedné neoloupané brambory a trochy omáčky. Přesto jsme se cítili jako v nebi, protože sestry byly velmi milé a vlídné a nikdy nás neposlaly pryč bez jednoho, byť skromného nášupu.

Poté, co bylo zpracováno naše vstupní povolení, mohli jsme tábor zase opustit. Jednoho nedělního odpoledne jsme dorazili do Aschaffenburgu, silně poškozeného bombami. Na okrajích města však zůstalo několik domů nepoškozených. Pro nás to bylo zcela cizí město. Museli jsme se nejdřív vyptat, kde leží Wenighösbach. Lidé procházející po ulicích si nás v našem sešlém oblečení a s malým

Život v lágru

Fota: archiv muzea Treffpunkt Heimat

žebříňáčkem s úžasem prohlíželi. Večer jsme se vysílení dostali do Wenighösbachu. Otec nám přišel naproti. Radost ze shledání nám dala zapomenout na všechno strádání a únavu. Ale jak to vypadal on? Pohublý, ve starých vojenských hadrech a o mnoho let zestárlý.

Naším bytem byl pokoj o velikosti 12 metrů čtverečných. Vybavení tvořil slamník, příkrývka, trojohá stolička na dojení, rozbité zrcadlo, věšák a staré umyvadlo. Pokoj osvětlovala 25wattová žárovka. Domáci nás vzali na vědomí velmi zdrženlivě. Ti lidé nechápali, proč máme málo zavazadel a jsme v tak mizerném stavu. Oni samozřejmě zůstali rabováni Sověty a vyhnání Čechy ušetřeni. Neutrpěli žádné válečné škody. Díky černému obchodu mohli žít dobře až velmi dobře. Jedna selka ze sousedství nás podporovala, jak to jen šlo. Postarala se i o to, abychom dostali opravený starý sporák, na kterém jsme si mohli něco uvařit. Nebylo palivo. Vypůjčili jsme si od sedláka dva pytle na brambory a malou sekeru a šli jsme do lesa sbírat šišky a suché větve. Já a můj bratr jsme vesnicí táhli do lesa žebříňáček. Dohonil nás starší muž se synem. Když se nás zeptali, kam jdeme, ochotně jsme odpověděli. Oba mě tak ztloukli, že jsem zůstal ležet na zemi. Pak vzal ten starší vozíček a mrštil jím po mně. Křičel jsem bolestí a strachem, dokud mě nenechal a neodešel do vesnice. Můj bratr mě naložil a odvezl domů. Matka mě odnesla do bytu a ošetřila mě, jak to šlo. Když večer přišel domů otec, šel za starostou a stěžoval si u něj. Pachatelé byli křesťanský místostarosta a jeho syn. Otec byl ujištěn, že se to už nestane a že si můžeme jít do lesa pro šišky a trochu dříví. Na malé vesnici se však něco takového šíří rychle. Vrstevníci i starší kluci na mě proto nevrážili a víckrát jsem dostal výprask. Byli vždycky v přesile a mnohem lépe živení. Proto jsem se jim vyhýbal, pokud to vůbec bylo možné.

V létě přicházelo do Wenighösbachu stále víc podomních obchodníků a šmelinářů. Byli tak naložení, že nemohli dojít k nejbližší vlakové stanici v Hösbachu. Domáci je dopravit odmítli, a tak se stalo zvykem, že tyto lidi poslali za mou matkou a já jsem zásoby potravin na nádraží odvezl žebříňáčkem. Jedna cesta: 7 km. Za odvoz jsme dostali 20 marek. Jedno odpoledne jsem jel dokonce dvakrát, bosky a po špatně sjízděné cestě. Ty peníze jsme nutně potřebovali. Můj otec, dříve ředitel spořitelny v Rýmařově, pracoval jako pomocný dělník za 0,69 marky na hodinu na městském stavebním dvoře. Jeho výdělek nevystačil na zaplacení týdenního jízdného, měsíčního nájemného ve výši 10 marek, platby 10 marek na osvětlení a potravinové lístky pro čtyřčlennou rodinu.

V září 1946 jsem chtěl nastoupit na reálku do Aschaffenburgu, ale ředitel mě odmítl s tím, že jsem už moc starý. Směl jsem ale jít k přijímacím zkouškám do druhého ročníku. Po vykonání zkoušky jsem tedy šel do druhého ročníku. Později vyšlo najevo, že byly do prvního ročníku přijaty ještě starší děti. Všechny byly místní, možná s příspěvkem v naturáliích. Měli jsme školu tři dny v týdnu od osmi ráno do pěti odpoledne s hodinou a půl polední přestávky. Můj den probíhal takto: v pět ráno vstát, běžet 3,5 km k omnibusu, když byl plný – a to byl často – rychle pěšky do Aschaffenburgu. V zimě promočený a napůl zmrzlý. V deset hodin byla školní svačina, na kterou jsem už

Příjezd odsunutých na nádraží v Německu (Ebelsbach)

³ Dnešní ulice 8. května.

s kručícím žaludkem čekal. V poledne jsem měl dvě vařené oloupané brambory nebo dva krajíce suchého chleba. Vždycky jsem se styděl, ale matka pro mě nic jiného neměla. Večer jsem se vracel poštovním autobusem. Nejprve nastoupili cestující s týdenní jízdenkou a pak, pokud zbylo místo, zbytek. Většinou jsem musel těch osm kilometrů cesty zase ujit pěšky. Kolem osmé jsem byl doma. Za deště jsem všechno svlékl, oblečení ani boty na výměnu jsem neměl. Moje a otcovo oblečení na příští den se sušilo nad kamny.

Na jaře 1947 jsem onemocněl. Krvácení z nosu trvající až 24 hodin a náhlé mdloby, které se denně několikrát opakovaly, mi znemožnily další školní docházku. Ani doktor mi nemohl pomoci, protože nezjistil, co mi chybí. Můj stav se v létě tak zhoršil, že jsem sotva mohl chodit. Nohy vypověděly službu. Když si doktor už nevěděl rady, poslal mě na kliniku do Aschaffenburgu. Při vstupní prohlídce mi stanovili tuto diagnózu: Schletterova choroba obou nohou způsobená podvýživou. Mojí matce sdělili, že jako okamžité opatření případad v úvahu amputace, dřív než nemoc zachvátí celé tělo. Matce se zhroutil svět. Vlast a majetek ztraceny a teď má její syn přijít o nohy. To na ni bylo moc. Po dlouhých prosbách se dr. Wohling, majitel kliniky, rozhodl provést se mnou experiment, ovšem bez záruky uzdravení. Obě nohy mi od prstů k hýždím zasádrali – na čtvrt roku! Sanitkou mě odvezli s oběma nohama v sádře domů a zůstal jsem v péči matky. Jako jediný lék jsem dostal třikrát denně polévkovou lžící vápníku. Poté jsem si mohl sádku sám odstranit. Nohy a podkolenní jamky jsem měl odfené a silně zhnisané. Trvalo týdny, než jsem mohl nohama zase hý-

bat. S pomocí dvou lískových holí a podepřený matkou a kamarádem ze školy jsem se poprvé pokusil o chůzi. Cítil jsem se už vcelku zdravý. Změnili jsme doktora. Při výšce 1,8 m jsem vážil sotva 50 kg ve věku 13 let. Kvůli své podvýživě jsem dostal potravinový lístek pro nemocné: dva kousky másla, půl kila masa a půl kila cukru na týden. Po uzdravení jsem se chtěl vrátit na reálku. Kvůli věku bych ale musel přeskočit třetí ročník a to pro mě bylo nemožné.

V květnu přišla měnová reforma. O osm dnů dříve nám vyplatili takzvaný uprchlický příspěvek ve výši 400 marek na osobu. Ty byly teď bezcenné. Matka si jako první koupila na splátky opotřebovaný šicí stroj. Díky tomu mohla šít nám i dalším lidem. Po roce bez práce jsem náhodou získal učňovské místo jako stavební zámečník. Během těchto let jsme dokázali urovnat svůj život a při velké skromnosti si zlepšit životní úroveň, takže jsme měli dostatek peněz na potraviny, oblečení a potřeby do domácnosti.

Na konci roku 1952 jsme se přestěhovali do Aschaffenburgu, do mansardového bytu, v němž jsem ještě musel opravit válečné škody. Sedm let po odsunu jsme se konečně zase dostali nad hranici chudoby a mohli vést skromný život bez strádání.

(Vzpomínky sepsal Eduard Englisch na podzim 2002. Po jeho náhlém skonu 4. února 2003 je přepsala a upravila jeho kamarádka z dětství Erika Friedrich-Lustig, přeložila ZN. Za poskytnutí originálu a ilustračních fotografií děkuji muzeu Treffpunkt Heimat v Zeilu am Main, za pomoc s vyhledáním jmen v matrice narozených děkuji Mgr. Yvettě Jahnové.)

Z okolních obcí a měst

Mezinárodní noc pro netopýry v Břidličné

Promítání dokumentu *Náš soused netopýr*, povídání o životě těchto zajímavých tvorů, ukázky handicapovaných netopýřů ze záchranné stanice v Přerově a jejich krmení, vycházka s ultrazvukovými detektory a kontrola netopýřích budek rozmístěných v okolí školy. Takový program měla další Mezinárodní noc pro netopýry, která se uskuteč-

nila v pátek 22. září v prostorách ZŠ Břidličná.

Šlo již o 21. ročník akce, která se koná po celém světě. V ČR letos proběhla na padesáti místech, počtvrté i v Břidličné. Zde tuto akci pořádá Česká společnost pro ochranu netopýřů (ČESON), Studentský klub ASK ČR Břidličná a Centrum popularizace PŘF UP Olomouc. Letošního setkání se zologem Mgr. Evženem Tošenovským se zúčastnilo přes šedesát zájemců o chiropterologii – vědu o netopýrech. Moc nás potěšila velká účast dětí a jejich rodičů z Břidličné, ale i z Ryžoviště a Bruntálu.

Žáci 9. A si pro účastníky připravili netopýří pohlednice a šiškové sovičky, jejichž zakoupením mohli přítomní podpořit projekt České společnosti ornitologické na záchranu posledního sta hnízdicích párů sýčků v ČR.

Stejně jako loni měli účastníci možnost prohlédnout si zblízka dva netopýry rezavé, Piňdu a Říšu, a dozvědět se mnoho zajímavostí o způsobu života netopýřů, o jejich komunikaci i důmyslnosti jejich srsti. Díky tomu, že se počasí umoudřilo a přestalo pršet, vydalo se asi třicet nadšenců s lektorem ven zkontrolovat vyvěšené budky a vyzkoušet si práci s ultrazvukovými detektory, pomocí kterých je možné určit druh netopýra. Štěstí jim přálo, a tak slyšeli hlasové signály netopýra rezavého.

Mezi účastníky samozřejmě nechyběli členové přírodovědných kroužků SK Břidličná. Znovu se s Evženem Tošenovským uvidí na 1. badatelském víkendu, pořádaném SK ASK ČR Břidličná v polovině října.

Foto a text: Mgr. Květa Děrdová, SK Břidličná

hubertská

Svato mše

7.10.2017
od 14:00 hod.
kostel
Nejsvětější Trojice
Malá Morávka

Pařadatel: Spolek myslivců a přátel přírody z Jeseníků, Karlov pod Pradědem

Mši svatou slouží Mgr. Karel Rechtenberg
a doprovází myslivečtí trubači Rabštejn.

Doprovodný program - od 16:00 hod. v tělocvičně ZŠ
Ukázky vábení zvěře a loveckých signálů
Výstava fotografií
Cimbálová muzika
Ochutnávka vín
Zvěřinový guláš

Srdečně zveme milovníky přírody, širokou veřejnost,
myslivce i lesníky.

Mgr. Jan Vinohradník
zemědělská činnost   Lesy Morava, s.r.o.
Radek Týrdec - Rýmařov
Ing. Petr Kuba - Blno

Organizace a spolky

Američtí studenti si vyzkoušeli život na českém venkově

Šanci poznat život na venkově, přesněji na farmě manželů Křenkových z Občanského sdružení Stránské, dostali tři američtí studenti v rámci mezinárodního výměnného programu Study Abroad.

Za to, že mohou zahraniční studenti pobýt pár dnů na farmě Vladky a Romana Křenkových, poznat život v prostředí Jeseníků a něčemu neobvyklému se přiučit, může vlastně Jana Hradílková, původním povoláním knihovnice, v současné době podnikatelka, aktivistka, zakladatelka obecně prospěšných činností v různých spolcích a nevládních organizacích, která se v posledních letech také aktivně věnuje pomoci lidem z oblastí postižených válečným konfliktem.

„Ve Stránském jsme připravili několik besed, např. se socioložkou Jiřinou Šiklovou nebo právě s Janou Hradílkovou. S tou jsme usoudily, že by mohlo být zajímavé umožnit studentům zažít něco, co v Praze zažít nemohou, co je osobité a spontánní, a ukázat, že kultura existuje i na malých dědinách.

Studenti s rukodělnými výrobky v Nedělní škole ve Stránském

Fota: V. Křenková

Dvakrát do roka z Prahy přijede několik studentů, kteří u nás stráví pět dnů. Účelem návštěvy je poznat život na venkově, různé pracovní činnosti – podotýkám, že na práci studenty nevyužíváme, i návštěvy kulturních akcí, památek nebo přírodních zajímavostí,“ vysvětlila Vladimíra Křenková a přiblížila pobyt tří amerických studentů, kteří přijeli do Stránského v pátek

Poděkování s kresbou od Martiny Trchové v pamětní knize Občanského sdružení Stránské

22. září: „V dílně Nedělní školy si vyrobili plstěné postavičky z vlny našich oveček, drátovaný stromek a vitráže. Tvoření vitráží je zaujalo nejvíce. Musím také poděkovat pracovníkům muzea v Rýmařově, protože se velmi ochotně věnovali studentům v muzeu, v kapli V Liptkách, v Galerii Marie Kodovské i v expozici textilnictví v Hedvě. Vše zvládli naprosto perfektně v angličtině a studenti získali informace, které by nenašli na internetu ani v naučné literatuře,“ doplnila Vladka Křenková.

Studenty Colina, Sydney a Rogera, kteří přijeli ze států New York, Florida a Connecticut, zajímaly zejména osobní příběhy. V USA studují literaturu, historii a fotografii, v Praze stráví jeden semestr na přednáškách z historie, umění a politického života. Studenty do Stránského doprovázela překladatelka a češtinářka Martina Trchová, která mimo jiné maluje a hraje dobrou muziku, a není vyloučeno, že se ve Stránském objeví s malým recitálem. JiKo

MĚSTSKÉ
DIVADLO
Rýmařov

benefiční podzim
sezóna 2017-2018

Předprodej vstupenek v IC Rýmařov nebo v pokladně divadla před začátkem představení.

24 ŠEST ŽEN
JINDŘICHA VIII

října
19:00
100Kč

Hrají: Barbora Niedobová Šínová a Jiří Vobecký
Písničky Jiřího Suchého a Jiřího Šiltra v hudební revue. Představení s typickým anglickým humorem mapuje pestrý milostný život Jindřicha VIII. V krátkých epizodách poznáme všechny panovnickovy manželky i okolnosti královských snatků.

20

listopadu
19:00
250Kč

FRIDA KAHLO
Kabaret života

Hrají: Světlana Nálepková, Martin Sochar, Petr Pěkník

Inscenace inspirovaná životem slavné mexické malíčky a aktivistky, ve které projdeme příběhem jejího života, ale také dějinným obdobím, které mělo vliv na utváření dnešního světa. Představení je ozdobeno temperamentní mexickou hudbou a nechybí ani humor a nadhled.

01 JOŽKA ŠMUKAŘ
a degustace vín

prosince
19:00
190Kč

Ke zpěvu patří víno!

A tak tedy večer spojený s koncertem krále moravské cimbalovky a mentora řádových písní s degustací vín z vinařství Prokeš Horní Bojanovice.

09 JAROMÍR
NOHAVICA

listopadu
19:00
350Kč

koncert
Legendární ostravský folkový písničkář, textař, libretista, osobitý zpěvák, skladatel a kytarista poprvé v Rýmařově.

15 SVĚTÁCI
hudební skoro komedie

prosince
19:00
100Kč

Uvádí soubor Pradivadlo, o.s.

Komedie Světáci je bujným a trochu nostalgickým příběhem tří venkovských řádníků, jejichž snem je strávit alespoň jednu noc ve víru velkoměsta jako skuteční světáci.

Majitelé adoptovaných sedaček mají 15% slevu na každé představení. Karty lze vyzvednout v IC Rýmařov.

www.mdrymarov.cz

f/mdrymarov.cz/

Divadelní 13, Rýmařov 795 01

Změna programu vyhrazena.

Obec Dolní Moravice vás srdečně zve na

IV. ročník běhu do schodů na Vyhlídkovou věž

O pohár starosty
obce Dolní Moravice

**v sobotu 28. 10. 2017 v 10:00 hodin
v rekreačním areálu Nová Ves před
Vyhlídkovou věží
prezence od 9:00 hodin**

pro sportovce ukončení letní sezóny fyzicky náročným, ale
zajímavým způsobem

(propozice závodů jsou na stránkách obce
<http://www.obecdolnimoravice.estraniky.cz/>, rubrika aktuálně,
nebo Vyhlídková věž)

Občerstvení zajištěno, pro závodníky čaj zdarma.

Stránské, z. s., pořádá

KAŠTÁNKOHRANÍ

14. října 2017 od 15 hodin
v Nedělní škole řemesel ve Stránském

- podzimní hry
- tvoření mandal z přírodních materiálů
- zvířátka z kaštanů
- pečení brambor v popelu
- táborák
- soutěže pro celou rodinu

Přijďte si užít podzim!

Těšíme se na Vás
www.stranske.websnadno.cz

Podzimní koncert Kelt Grass Bandu

Léto je nenávratně pryč a s ním i letní festivalová a koncertní sezóna kapely Kelt Grass Band. Z našeho pohledu sezóna celkem úspěšná, byť jsme se na pódiih neobjevovali tak často jako v jiných letech. Ale svoje tradiční místa jsme s muzikou navštívili a potěšili, ať už třeba Lesní slavnost Lapků z Drakova nebo Jesenické dožínky. Po čase jsme si opět zahráli během Keltské noci na Plumlově a ostudu jsme rozhodně neudělali. A tak bychom mohli pokračovat.

Účelem tohoto článku ale není sebechvála a vyjmenovávání úspěchů. Hlavně chceme všechny pozvat na **podzimní koncert Kelt Grass Bandu**, který se uskuteční **v pátek 20. října od 19 hodin**. Ptáte se kde? Rozhodli jsme se ještě jednou zatopit na legendární Vejrovce ve Stránském. Tam se na vás budeme těšit a budeme věřit, že nás poctíte svou návštěvou. Na oplátku slibujeme více než stoprocentní nasazení, spoustu muziky, rozpálená kanna a množství dobrot, pokud si je přinesete. Více se dozvíte na našem profilu a my jdeme cvičit. Protože udělat si ostudu zrovna před vámi, to bychom opravdu nechtěli.

Foto a text: Alena Tichá

Středisko volného času Rýmařov
zve děti od 2 let a jejich rodiče do dětského centra

SLUNÍČKO

Každé úterý a čtvrtek od 9:30–11:00
Program vždy tematicky zaměřený
Možnost tvořivých dílen a volné hry
Vchod z boku od autobusového nádraží

PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST**Hledáme TERÉNNÍHO PRACOVNÍKA**

s místem výkonu práce v Rýmařově

pro realizaci projektu Operačního programu Zaměstnanost

Popis pozice:**Realizace intenzivního doprovodného sociálního programu v bytech uživatelů na území města Rýmařova**

- individuální poradenství, sociální práce s klienty přímo v bytech uživatelů, vzdělávací aktivity,
- zpracovávání individuálních plánů, posilování právní a finanční gramotnosti uživatelů,
- zvyšování sociálních a profesních dovedností klientů,
- podpora osvojení společenských návyků vedoucích k bezproblémovému užívání bytu,
- zvyšování sociálních kompetencí v oblasti bydlení (spolupráce s pronajímateli bytu, státní správou, odděleními sociálně právní ochrany dětí apod.).

Jaká je naše představa o Vás:

- odborná způsobilost sociální pracovník, příp. pracovník v sociálních službách podle zákona o sociálních službách,
- komunikační schopnosti,
- znalost práce na PC,
- odpovědnost, samostatnost, flexibilita.

Co Vám můžeme nabídnout:

- plný úvazek (37,5 hod./týdně)
- osobní růst a rozvoj
- **mzdové podmínky:** smluvní mzda 20 500 korun
- **nástup:** 1. 11. 2017

Přihlášky formou motivačního dopisu a životopisu zasílejte nejpozději do 15. 10. 2017 na adresu: renkarlova@seznam.cz. Do předmětu e-mailu uveďte: VŘ – Terénní pracovník. Bližší informace o pracovní pozici poskytne paní Renata Karlová na tel: **739 070 170**. Termín výběrového řízení bude upřesněn.

Můj šálek čaje – nová generace**Gaston Leroux: Fantom opery**

Kdysi dávno zpívala v pařížské opeře mladá dívka, kterou sem přivedla její učitelka baletu. Jmenovala se Christina Daaé. Žila s otcem v daleké Skandinávii, matka jí zemřela, když jí nebylo ani šest let. Otec pak prodal malý kousek půdy, který jim patřil, a začal obrážet jarmarky a zábaavy i se svou dcerou, která rozuměla notám dřív, než uměla číst. Jednou je uslyšel profesor Valérius a přesvědčil je, ať se odstěhují do Paříže, že Christině zaplatí studia. V Paříži se otci Daaému stýskalo po domově, po moři a šumaření, které předtím provozoval. S Valériusovými odjeli na letní byt do Bretaně. Tam potkala Christina Raoula vikomta de Chagny. Otec Daaé onemocněl. Na smrtelné posteli řekl své dceři: „Ty dcerko, ty ho jednou uslyšíš! Až budu v nebi, pošlu ho za tebou, slibuji ti to! Anděl hudby za tebou přijde!“ Otec Daaé zemřel, Christina odešla do opery a každý večer poslouchala Anděla hudby. Když byla starší, začala s ním mít hodiny ve své šatně, po představení. Anděl jí tehdy vzal pod svá křídla. Měl ale více tváří. Byl zároveň Fantomem opery. Vlastním jménem Erik žil v podzemí. V rodném domě vzbuzoval hrůzu, a proto se vydal do světa, až skončil u základů rozestavěné opery, kde začal pracovat. Bydlel pak pod jevištěm mezi dvojitou stěnou, kterou postavil. Když poprvé uslyšel Christinu, zamiloval se do ní. Žárlil na její vztah s Raulem. Unesl ji a způsobil v opeře škody. Nakonec ale pochopil, že láska Raoula a Christiny je silnější než jeho moc. Krátce nato sám zemřel.

Malá Lotte myslela na všechno a nemyslela na nic. Vznášela se jako těžký pták ve zlatých paprscích slunce a na světlých kadeřích měla jarní věneček. Její duše byla tak jasná, tak modrá jako její pohled. Lnula ke své matce, starala se věrně o svou panenku, pečovala pozorně o své šaty, o červené střevíčky a o housle, ale ze všeho nejraději poslouchala při usínání Anděla hudby.

Kniha se mi velice líbila. Leroux knihu napsal podle skutečnosti. O fantomovi se jen spekulovalo a on byl první, kdo dohledal a sepsal fakta. Podle knížky byl vytvořen muzikál Fantom opery (*The Fantom of the Opera*) Andrewa Lloyda Webera, jeho příběh je ale trochu jiný. Doporučuji. *Nela Bruntsvyková, 8. B, ZŠ Jelínkova 1, Rýmařov (LEROUX, Gaston. Fantom opery. Praha: Dobrovský, s. r. o., 2015. 273 s.)*

Soutěž**Historie Rýmařova obrazem**

Letošní redakční soutěž pod názvem *Historie Rýmařova obrazem* jsme zahájili v dubnovém vydání Rýmařovského horizontu č. 08/2017. V jednotlivých vydáních budeme do konce kalendářního roku uveřejňovat fotografie Bohumila Švédy z 60.–80. let, na kterých jsou vyobrazeny ulice, zákoutí, dnes již neexistující budovy nebo méně známé pohledy na naše město. Úkolem soutěžících bude určit přesně, o které místo jde, případně která budova nebo lokalita se v současné době na tomto místě nachází.

Okopírované nebo vystřižené soutěžní kupóny zašlete na adresu redakce: Rýmařovský horizont, Okružní 10, 795 01 Rýmařov nebo je

můžete vhodit do redakční schránky. Poslední soutěžní kupon č. 15 s fotografií vyjde v RH č. 23/2017 v pátek 15. prosince. Kupóny můžete zasílat jednotlivě nebo všechny najednou do uzávěrky prvního čísla příštího roku, tj. do 4. ledna 2018. Jména výherců budou uveřejněna v prvním lednovém vydání Rýmařovského horizontu 12. ledna 2018. Hodně štěstí v soutěži přeje redakce RH!

SOUTĚŽNÍ KUPON č. 11**Jméno a příjmení**

Adresa

Telefon

Místo, kde se objekt nachází

Franz Brixel: Horská kronika

(Přeložila Jitka Procházková)

Nanebevstoupení anděla a jeho matka

V Dolním předměstí Rýmařova, směrem dolů od domu mého otce, oddělený dvěma zahradami stojí prastarý dřevěný selský dům, který v roce 1818, když jsem byl ještě malý chlapec, patřil statkáři Josefu Englischovi. Dům obýval se svou ženou Theresií, třemi syny a jednou dcerou.

Nejstarší syn Josef byl z této mírumilovné rodiny už v roce 1817 odveden k dělostřelectvu, sloužil několik let ve Lvově a poté se vrátil na neurčitou dobu domů ke svým blízkým. Byl tkalcem stejně jako jeho dva bratři Johann a Franz, proto si do světnice pořídil tkalcovský stav a zde poklidně řadu let pracoval, dokud se neoženil. –

Potom jeho mladší bratr Johann, když se po čase vrátil z ciziny domů, tento tkalcovský stav převzal a pracoval na něm rovněž pokojně. To bylo v roce 1832.

V té době jsem se také já vrátil z ciziny a zrovna tak jsem pracoval doma u svého otce, abych se šetřil, protože jsem byl churavý. – –

Bylo to zrovna několik týdnů před Velikonocemi. V tom čase se obvykle nabírali rekruti. Musím poznamenat, že v té době neprobíhalo rekrutování tak jako dnes – neboť tehdy kdo mohl utéct nebo se v pravý čas schovat, dokud nebylo v dané obci po všem, zůstal svobodný až do následujícího roku – a pokud měl to štěstí a přestál takto 4 nebo 5 let, tak už byl ve věku, kdy se po něm nikdo neptal, a byl zproštěn vojenské služby!

Být vojákem nebyla žádná legrace, protože ten nešťastník musel aktivně sloužit plných 14 let a až potom se dostal na 6 let k domobraně – takže úplná služební doba činila 20 let. Před takovou tyraní měl každý mladý člověk pochopitelně respekt, protože to byla polovina lidského života – malá věčnost, kterou musel odsloužit státu. Osvobození byli jen bohatí šťastlivci, kteří se mohli vykoupit, proto tvrdá služba postihla vždy jen chudé. – – –

Bylo to uprostřed půstu roku 1832, okolo 8 hodin večer. Pracoval jsem za tkalcov-

ským stavem a náhle jsem uslyšel venku těžké kroky pospíchat po zmrzlé příjezdové cestě. Hned nato přišlo několik ženských, které byly na přástkách u horního souseda Hofmanna, spěchaly do našeho bytu a oznámily mi, že se mám rychle klidit ze světnice, protože právě teď odvedlo osm mužů Hanesse Englische jako rekruta!

Mohl jsem však zůstat klidně sedět, protože jsem jako neduživý a ještě k tomu nemocný měl to štěstí teprve za tři roky. V roce 1835 na velikonoční středu o půl čtvrté ráno mě obecní sluha Weiss a kominík Müller odvedli z teplé postele k vojsku. – Kvůli slabosti na prsou jsem tam nezůstal, zato můj bratr Josef byl přijat ke 4. mysliveckému praporu.

Ale zpět k příběhu. Na naléhání zmíněných žen a mých rodičů jsem rychle odešel do sousedního města vzdáleného tři míle od domova, kde jsem zůstal tři čtvrtě roku, než mě dostihla cholera a polomrtvý jsem byl dopraven domů! –

Po této odbočce se vrátím zpět k násilnému verbování Johanna Englische.

Bez nejmenšího tušení právě pracoval za tkalcovským stavem. Vtom někdo prudce zabušil na okno, a když otevřeli dveře, okamžitě vstoupili do domu čtyři muži a další čtyři obsadili východy zvenčí.

Obecní sluha Weiss, velmi vysoký a silný muž, přistoupil ke tkalcovskému stavu a zatkl Hanesse Englische jako rekruta. – Ten klidně vstal a šel do vedlejší komory, aby se oblékl. Weiss vzal světlo a šel za ním.

V komoře však Englisch duchapřítomně vyrazil Weissovi svíci z ruky, takže nebylo nic vidět, potom rychle vyskočil na připravenou bednu a vyšvihl se ke stropu a skrz otvor nahoru na půdu. To všechno se stalo bleskově rychle – a než rozdělali znovu světlo, měl Hannes dostatek času přelézt přes celý seník, na druhé straně naproti Gansově zahradě seskočit otvorem, kudy se nahoru házelo seno, a bosky utéct. Dole u třetího souseda si vypůjčil pár vysokých bot a kabát a řekl těm lidem, že bude v lomu na svém poli, aby mu tam po

nějaké době, až se všechno zase uklidní, přinesli jeho oblečení. To se také stalo, a tak ten anděl po svém „nanebevstoupení“ vandroval ještě následující noci do Šumperka. Tam zůstal a oženil se. –

Zatímco Englisch uprchl, snažili se pomoci troudu a křesadla rozžehnout světlo, potom Weiss vylezl po zchátralých schodech nahoru na půdu, aby dezertéra dopadl. – Ale sotva stál oběma nohama nahoře, propadl se náhle stropem předsíně, visel zaklíněný ve vzduchu a křičel na své kolegy o pomoc. Ten dům byl totiž celý ze dřeva a vlivem zubu času zchátralý.

Ten, co chtěl chytat lidi, teď sám visel jako liška chycená v pastí!

Bylo nesmírně komické vidět toho siláka mezi nebem a zemí zaklíněného v trámech a troskách prken a slyšet ho volat o pomoc! –

Brzy ho s velkou námahou vysvobodili z nebezpečí a celá „lovecká společnost“ se teď musela vydat s nepořízenou na zpáteční cestu, aby nikoho z nich v chátrajícím domě nezabila padající prkna. Šťvaná „zvěř“ byla dávno daleko a v bezpečí. –

Stará Englischka, jinak dobromyslná ženská, byla velmi rozčilená. Zuřila kvůli odvodu svých synů a bez přestání nadávala: „Vy lupiči, vy povaleči, vy psi – vy mi chcete ukrást mého syna? – – Nemám beztak už jednoho v armádě? atd., atd.“

Za neustálé hanobení sluhů zákona i magistrátu ji obecní sluha Weiss zatkl a odvedl do veřejné věznice, aby se zodpovídala za své nadávky. Musela ve vězení strávit několik dní, dokud ji Englisch, její starý muž, mnoha dobrými slovy neosvobodil. –

Tato neobyčejná žena ze starých časů zemřela roku 1834, její dobromyslný muž odešel na věčnost o rok dříve. –

Cholera v Rýmařově

Tato odporná a nebezpečná nemoc má původ v Asii a roku 1831 byla za války Ruska s Asií zavlečena do Evropy, rozšířila se v ruské říši a přes Polsko se dostala do Německa a všech ostatních zemí Evropy.¹ – V Uničově stejně jako po celé rovině se

¹ Protože všeobecně panuje extrémní nevědomost o podstatě nemocí, o choleře a jiných epidemiích obzvláště, jak mezi lidem, tak u většiny lékařů, nelze se divit, že kolují o příčině, případně o šíření této obávané nemoci hloupé pověsti. Masa neznalého lidu, krmena falešnými teoriemi takzvané vědy, kterou ovšem není, a kterou stát řádně podporuje, věří pevně, že takové nemoci se vznášejí ve vzduchu a náhle přepadají nevinné a pošetilé lidi – nebo táhnou podobní řemeslnickému tovaryši ze země do země, tu i tam zaklepají a žádají, zda smejí dovnitř! – – Je hrozné, kam až hloupost lidu sahá. Nikdo si nedá tu námahu přemýšlet o tom, že téměř každá nemoc vzniká přímo v těle každého člověka a je v něm pěstována nepřírodným životem jako: požíváním zvířecích mrtvol, nadměrným pitím alkoholu, nedostatkem péče o pokožku, vdechováním nezdravého vzduchu ve dne a hlavně v noci

objevila tato nemoc už v červnu 1832 a zchvátila tisíce lidí.² –

V horách se vyskytla na konci srpna roku 1832. Během jednoho měsíce zemřelo v Rýmařově 62 lidí, starých i mladých, bohatých i chudých. –

Já jsem byl zrovna na posvícení doma u rodičů, kteří také měli příznaky této nemoci, jelikož jsem však přišel na návštěvu nenadále, radost zapříčinila obrát k uzdravení, a třebaže chuť k jídlu chyběla, ne-

bezpečí bylo zažehnáno. –

Tutéž neděli odpoledne jsem s několika kamarády navštívil hřbitov. Tři hrobníci měli plno práce, aby připravili potřebné hroby, protože zrovna o posvícenské neděli tu bylo 14 mrtvol z Rýmařova a okolí a 12 obětí cholery muselo být pochováno v pondělí – to se tu nestalo od časů moru v roce 1679!³

Už rok předtím vlády všude učinily vhodná opatření,⁴ aby byla hrůzná nemoc zastavena.

Na všech hranicích byly umístěny kordóny, postaveny karanténní domy,⁵ dokonce byly zřízeny samostatné hřbitovy na volném prostranství obehnané plotem – ale všechno bylo zbytečné⁶ – neboť vzduch se šířil všude, a tím i nemoc!⁷ – Já sám, jenž toto píšu, jsem musel tuto nemoc překonat v říjnu 1832 – a ještě dvakrát v letech 1833 a 1834 a naposledy 1855 – vždy jsem však beze strachu s pomocí Boží přežil!

v místnostech s pevně zavřenými okny, a mnohým dalším, co souvisí s řádnou hygienou (péčí o zdraví). Onemocní-li náhle jeden člověk, nebo jak se stává při epidemiích, celá populace, člověk sám není rozhodně vinen, hříšník však hledá obětího beránka za své zločiny všude, jen ne u sebe, před vlastními dveřmi. –

V časopisu „Pionýr“ Berlín S. W. Königgrätzerstraße 7C III. píše všeobecně známý a zasloužilý učitel zdravotní vědy hrabě Adolf von Zedtwitz ve Vídni o strachu z nákazy toto:

„Ve starých dobách nebyl strach z nákazy rozšířen tak jako dnes a východní národy ho až donedávna vůbec neznaly, než jsme jim ho teprve v novověku vstřípli, jak zmínil hrabě Moltke ve svých dopisech z Konstantinopole, že lidé beze strachu nosili na ramenou ty, kteří podlehl moru, a jak potvrzují profesor Drasche i Dr. Beck, který roku 1877 v Bagdádu ošetřoval několik stovek nemocných morem a on sám i všichni jeho pomocníci zůstali ušetřeni.

Dnešní kult bacilů a nákazy je s ohledem na duševní a materiální blahobyt obyvatelstva svými nesmírnými následky právě tak odsouzeníhodný, jako byl dříve hon na čarodějnice, a proto jsou povinni všichni, kteří berou vážně osvětu a blaho bližních, proti této pověře vždy a všude se vším rozhodností bojovat, neboť ve skutečnosti neexistují infekční (nakažlivé) nemoci, které se letným kontaktem (tedy ve vzduchu) rozmnožují, jinak by už lidstvo dávno vymřelo – jsou smyšlenkou panující školské medicíny!“ – – –

² Nevědomostí lékařů. Při správné léčbě nemusel zemřít ani jeden člověk. Viz „Nové léčitelství umění“.

³ Každý přece uzná, že právě posvícení s nadmírou jídla a pití zapříčinilo velký počet úmrtí, nebo byl snad zrovna v tento den „vzduch“ rozhořčenější a zlostnější, že měl na veselé lidi zničující účinek? – D. H.

⁴ Nejen správná, která by byla mohla zabránit neštěstí, jak brzy uvidíme.

⁵ Naprosto zbytečný hokuspokus, běžný ještě dnes.

⁶ Jak jsem už výše předvídal!

⁷ Ano, zlý „vzduch“, co všechno způsobuje; chce říct, musíš vydržet!

Není ovšem skvělé, když má člověk takového obětího beránka?

Není-liž pravda, milí lidé? Tak jen do toho, hřešte, vzduch je vším vinen a člověk jen těžko chápe, jak mohl být Bůh tak nerozumný, že stvořil tak zhoubný a démonický element! Teď jsem to teprve pochopil! Proto se lidé úzkostlivě zavírají před čerstvým vzduchem, proto raději vylodávají v morových doupatech plných tabákového kouře, aby unikli nebezpečnému „vzduchu“! V tom to vězí! Ó svatá prostoto! D. H.

NAŠE LISTÁRNA

Něco málo k Rýmařovské padesátce

Vzhledem k vynikajícímu počasí a výborné organizaci si dovoluji tuto akci hodnotit velmi kladně. V roce 2016 jsem se jí nemohl kvůli drobné operaci zúčastnit. Ale roku 2015 jsem jel coby cyklista trasu dlouhou 14 kilometrů, od startu do cíle v areálu westernové školy v Janovicích s otočkou u chaty Orientky. Tato trasa je výborná, skoro stále po rovině, jen s velmi mírným stoupáním od odbočky z Opavské k pile.

Letošní 10kilometrovou trať jsem si odzkoušel nanečisto 14 dní před skutečnou padesátkou. Stoupání z Rýmařova do Hornoměstské zatáčky

by ještě šlo, ale další stoupání je trochu kruté. Bylo to znát i na účasti pouhých čtyř cyklistů.

Přiznávám se, že v 82 letech mého věku už to není jako ve čtyřiceti. Chtěl bych jen dodat, že trasu Edrovice – Škaredá jedle jezdím běžně, bez velké únavy. Myslím, že na tuto trasu by se přihlásilo více účastníků.

Nechci ani nemám právo tímto radit organizátorům. Prosím, berte to jen jako drobnou poznámku.

Ladislav Urban

Akce hradu Sovince

Foto: Petr Šenkyřík

HOFMISTROVA ZÁVĚŤ

28. a 29. října

Přehlídka objevů posledních tří sezón

2016: skupina scénického šermu Fuente Ovejuna
s pohádkou *Rumcajs*

2015: skupina historického šermu Jindřich
s šermířskou komedií *Spanilá jízda*

2014: šermířská společnost Divadlo bez střechy
s komedií *Prokleté dědictví*

Bc. Michal Koutný, kastelán hradu Sovince
Petr Šenkyřík, Historická posádka Špinavci

Užitečná informace

Zboží z druhé ruky, které je ještě v záruce? Nevěřte tomu

Spotřební zboží často za svůj život vystřídává více než jednoho majitele. Jak je to ale u použitého zboží se zárukou? Můžete se spolehnout na přiložený záruční list?

V naší spotřebitelské poradně se setkáváme s mnoha případy, kdy lidé nakoupí v bazaru nebo zastavárně s tím, že ke zboží dostanou ještě platný záruční list. Žijí pak v přesvědčení, že mohou se záručním listem přijít do prodejny původního prodejce a využít právo na reklamaci. „Uplatnění reklamace většinou proběhne bez potíží, problém však nastává ve chvíli, kdy podnikatel reklamaci uzná a rozhodne se vrátit za zboží peníze. Obchodníci totiž odmítají vydat peníze jiné osobě, než která je uvedena na originální faktuře. Nešťastný majitel se tak ocitne v pátové situaci, kdy mu po uznané reklamaci zůstanou jen prázdné ruce,“ uvádí Lukáš Zelený, vedoucí právního oddělení spotřebitelské organizace dTest.

Je třeba si uvědomit, že záruka není neviditelnou auroou, která se jen tak vznáší nad zakoupeným zbožím po dobu dvou a více let. Vzájemná práva a povinnosti existují vždy mezi dvěma osobami, které mezi sebou mají určitý závazek. Každý, kdo si něco koupí,

může uplatnit reklamaci vůči tomu, kdo v daném vztahu vystupuje jako prodávající. „Pokud zakoupíte zboží v zastavárně, za vady zboží vám odpovídá právě tato zastavárna, nikoliv některý z předchozích majitelů, nebo dokonce výrobce zboží. Jinak tomu samozřejmě je, pokud bazar či zastavárna vystupují pouze jako zprostředkovatelé smlouvy. V takovém případě zboží kupujete přímo od předchozího majitele a za vady zboží vám odpovídá on,“ vysvětluje Lukáš Zelený.

U použitého zboží je však odpovědnost prodávajícího za vady značně limitovaná. Kdo kupuje zboží z druhé ruky, musí počítat s tím, že není v perfektním stavu, a nemůže reklamovat vady, o kterých při koupi věděl. Pokud je navíc v pozici prodávajícího člověka, který se prodejem zboží neživí, mohou si strany předem ujednat, že zboží reklamovat vůbec nepůjde.

Chce-li vlastník se zbožím přenechat kupujícímu i svůj záruční list, mělo by dojít nejlépe k písemnému postoupení práv z vadného plnění. Práva totiž nepřecházejí na nového vlastníka automaticky a k inkasování peněz za zboží nestačí pouze zamávat v prodejně záručním listem. „Není na tom nic nespravedlivého.

Použité zboží si jeho druhý nebo třetí majitel obvykle koupí za sníženou cenu, není proto důvod, aby na něj automaticky přecházel nárok na vrácení plné kupní ceny vůči prvnímu prodávajícímu. Pokud má nároky původního majitele uplatňovat někdo jiný, mělo by se tak stát s jeho požehnaním,“ říká Zelený.

Až se tedy ocitnete v bazaru nebo zastavárně zlákáni nabídkou zboží, ke kterému ještě existuje platný záruční list, nezapomeňte se prodáváče zeptat, jestli vám může od předchozího majitele zajistit také podepsané postoupení práv z vadného plnění. „Lze předpokládat, že se asi nesetkáte s jinou než negativní odpovědí. V takovém případě radíme dát od koupě ruce pryč, anebo se smířit s tím, že vám záruční list bude dobrý akorát na podpal v kamnech,“ dodává Lukáš Zelený.

Písemný vzor „postoupení práv z vadného plnění“ naleznete na stránkách spotřebitelské organizace dTest. *Helena Diesing, dTest*

Všechno, co potřebujete vědět o záruční opravě

Chcete-li reklamovat zboží, je podle zákona vašim primárním nárokem bezplatná oprava. Mnohdy ale vada přetrvává, i když se prodejce tváří, že je reklamační už u konce. Jak má záruční oprava vypadat a co dělat, když nejste s nápravou spokojeni? Kdy můžete žádat vrácení peněz? A co když prodávající reklamovanou vadu odstraní, ale podaří se mu přitom poškodit zboží jiným způsobem?

Zákon nijak blíže nespécifikuje, jakým způsobem má prodávající při odstraňování vady zboží postupovat. Podle názoru českých soudů je však prodávající povinen „provést záruční opravu s veškerou odbornou péčí takovým způsobem, aby vada byla řádně a beze zbytku odstraněna a prodaná věc nebyla v důsledku výskytu vady ani opravy jinak znehodnocena“. Za záruční lze přitom považovat pouze

takovou opravu, kterou pro vás na své náklady zajistí prodávající v rámci uznané reklamace. Pokud si za odstranění vady musíte připlatit, jedná se o opravu mimozáruční a pro tu platí úplně jiná pravidla.

Paní Monika reklamovala látkovou korbíčku kočárku, jejíž dno se po pár týdnech užívání zcela protrhlo. Prodávající reklamaci uznal a nechal zboží na své náklady opravit. Když se však korbíčka vrátila z reklamace, byl po celé délce jejího dna viditelný šev v místech, kde došlo k protržení materiálu. Na nespokojenost paní Moniky reagoval prodejce prohlášením, že výrobek je přece po opravě plně funkční. „To je sice pravda, jenže povinností prodejce je provést záruční opravu takovým způsobem, aby neutrpěla ani estetické vlastnosti výrobku. Jinými slovy, výrobek by měl po záruční opravě fungovat i vypadat tak, jako by se na něm nikdy žádná vada nevyskytla,“ vysvětluje Lukáš Zelený, vedoucí právního oddělení dTestu.

Jak postupovat, když nejste s provedenou opravou spokojeni? Musíte uplatnit novou reklamaci? „Ihned po převzetí zboží z reklamace veškeré nedostatky provedené opravy prodejci vytkněte. Pokud nezjedná nápravu ani během zbylého času do konce zákonné 30denní lhůty k vyřízení reklamace, můžete od smlouvy odstoupit,“ říká Lukáš Zelený. Zákonná lhůta neslouží jako strašák nutící prodávajícího, aby reklamaci jakýmkoli způsobem odbyl a vrátil výrobek co nejrychleji spotřebiteli. I pokud reklamaci stihne vyřídit do 30 dnů od uplatnění, ale neprovede opravu pořádně, znamená to, že lhůta marně uplynula. V takové situaci máte

právo odstoupit od smlouvy a požadovat vrácení kupní ceny. Není to však vaše povinnost. Můžete se nadále domáhat svých zákonných nároků z vadného plnění.

Lidé si často stěžují, že jim prodejci vyřízení reklamace opravou vnucují, i když v reklamačním protokolu zaškrtnou jinou volbu. „Podle zákona existuje určitá hierarchie nároků, které může spotřebitel při reklamaci uplatňovat. Primárně lze žádat bezplatnou opravu, a není-li to vzhledem k povaze vady nepřiměřené, i výměnu za nový kus. Teprve v případě, že oprava ani výměna zboží nejsou možné, vzniká spotřebiteli právo odstoupit od smlouvy. Namísto kteréhokoli z uvedených nároků si spotřebitel může vždy zvolit přiměřenou slevu z kupní ceny,“ objasňuje Lukáš Zelený. I když tedy v reklamačním protokolu uvedete, že žádáte vrácení peněz, nemusí vám prodávající vyhovět, zjistí-li při diagnostice vady, že je možné reklamaci řešit opravou či výměnou. Měl by ale zjistit, zda s takovým způsobem vyřízení reklamace souhlasíte, nebo zda si přejete raději uplatnit nárok na přiměřenou slevu z ceny.

„Pozor ale na situace, kdy prodávající vadu sice odstraní, ale podaří se mu poškodit zboží jiným způsobem. Reklamaci bude v takovém případě nutné považovat za včasné vyřízenou, to vám však nebrání uplatnit nárok na náhradu vzniklé škody,“ uzavírá Zelený.

Vanda Jarošová, dTest

Foto: zdroj dTest

Kam na výlet

Zrcadlo nebe, osmý div světa nebo obluda obludná (1. část)

Rozsocha Mravenečnicku ve směru od jihu připomíná tři stejné vrcholky, které se od sebe téměř neliší. Z jakéhokoliv jiného pohledu je však vidět, že prostřední hora z nerozlučné trojice Mravenečnick (1343 m), Dlouhé stráně (1350 m) a Vřesník (1342 m) je přece jen poněkud netypická. Její vrchol je zarovnaný do naprosté roviny a po obvodu vede zábradlí. Také na vrchol vedou, světe, div se, schody. I když je to pohled, který se turistům naskytá jen asi poslední čtvrt století, stala se tato hora téměř stejně proslulou jako třeba Praděd. Vrchol Dlouhých stránek totiž ukrývá nejvýše položenou vodní nádrž v Česku, která je navíc součástí přečerpávací vodní elektrárny s největším instalovaným výkonem v Evropě, a aby těch nej nebylo málo, tak je i po 20 letech od zprovoznění asi stále nejdiskutovanější stavbou Jeseníků.

Lidé, kteří zdejší krajinu navštíví, se totiž mnohdy sami nemohou shodnout, jak se k tomuto technickému dílu postavít. Je to nesmazatelný vřed na tváři horské krajiny, nebo unikátní výtvar lidských rukou, který si zaslouží obdiv? Je to moloch, pomník megalomanství svých tvůrců, nebo významný regulační prvek energetické soustavy, který ročně ušetří tisíce tun skleníkových plynů, které by jinak proletěly komíny elektráren? Je to místo totální devastace krajiny, jež je nadobro zničena, nebo ukázka toho, jak lze technický provoz zakomponovat do hor tak, že se sem mohou vrátit zvířata i chráněné rostliny? Že je to mnoho otázek? Je, a ještě více papíru bylo popsáno studiemi, které dokazovaly, že má pravdu jedna, či druhá strana. I já mám svůj názor, ale nejsem hoden hodnotit. Snad jen fakt, že toto místo ročně navštíví 40 tisíc turistů, o němčem svědčí. Z osobní zkušenosti vím, že jejich přítomnost v těchto horách je mnohem větší zátěží než samotná elektrárna.

Když vystoupáte po schodech nebo po okružní silnici až k zábradlí nádrže, možná pochopíte, proč se tomuto místu také říká „zrcadlo nebe“. Kromě nebeských výšin se totiž v temné hladině tohoto neuvěřitelného bazénu, vykutaného do špičky hory, mohou zhlížet jen ptáci. Dokonce existuje pouze jedno místo, odkud můžete zjistit, kolik je v něm vody, aniž byste vystoupali k jeho okraji. Tím místem je ohoz na vyslačí Pradědu. Jedině odsud je vidět i dno nádrže, je-li zcela vypuštěna.

Vraťme se ovšem do historie této pozoruhodné oblasti. Už v 16. století se tady pásala stáda. Tehdy se celé vrcholové oblasti rozsochy Mravenečnicku říkalo Wiesenberger Haide – tedy Vízberské hole. Pokud je mapa velkososinského a vízberského panství z roku 1739 vystavená na zámku ve Velkých Losinách přesná, tak právě někde tady, v místě horní nádrže elektrárenské soustavy, byly nejlepší pastviny. Dokonce sem vyháněli na pastvu i voly, a tak se tomuto místu říkalo také Volská louka. V 17. století se dokonce vedly spory o to, kdo zde bude pást, neboť při rozdělení původního velkososinského panství mezi žerotínské dědice vzniklo jakési právo pást zde dobytek nejen pro majitele vízberského panství,

ale také stáda přináležející k panství s centrem v poměrně vzdálené Rudě nad Moravou. Dokud obě tato dominia spravovali příslušníci žerotínského rodu, nějak se spolu domluvili. Poté, co bylo rudské panství Ladislavu Velenovi ze Žerotína po Bílé hoře zkonfiskováno a přiděleno Lichtenštejnům, chtěli noví majitelé toto právo nadále užívat. Padla však kosa na kámen a spory o to, čím dobytek zde bude spásat horské pastviny, přetrvávaly mnoho let.

Pohled z Pradědu na Dlouhé stráně, vpravo větrníky na Medvědí hoře

Mimořádně, pastva v horách měla svá pravidla. Dobytek sem pastevci vyháněli o svátku Božího těla a zůstávali zde do konce srpna. Po zbytku roku byl tento kraj opuštěný a jen občas sem zavítali hajní a lovcí. Vzhledem k odlehlosti zdejších hor to byl kraj plný zvěře. Dokonce ani turisté sem moc nechodili, neboť s výjimkou Františkovy myslivny tu chyběl jakýkoliv záchytný bod. Těch pár loveckých chat sloužilo téměř výhradně lovcům, a tak turisté mířili spíše na hlavní hřeben. Nic na tom nezměnilo ani 20. století, kdy počet výletníků v ostatních částech Hrubého Jeseníku stoupal téměř exponenciálně řadou. Na mapě vydané ve dvacátých letech k jednomu z tehdejších knižních turistických průvodců není ve vrcholové oblasti masivu Mravenečnicku zaznamenána jediná značená turistická trasa.

Stavba elektrárny však tuto idylu narušila. Už v roce 1958 začali energetici vážně uvažovat o stavbě velké přečerpávací vodní elektrárny. Zjednodušeně toto dílo tvoří dva obří kbelíky s vodou. Jeden slouží jako rezervoár, kam se v době nízké spotřeby energie čerpá za „levnou“ přebytečnou energii voda. V době špičky, kdy je proudu nedostatek, voda putuje opačným směrem. To je i případ soustavy Dlouhé stráně. I zde je v době přebytků čerpáno z dolní nádrže vzhůru, v době nedostatku putuje voda přes turbíny dolů, aby dotovala rozvodnou síť potřebným výkonem.

V rámci výběru vhodné lokality bylo projektantům jasné, že pro dosažení velkého rozdílu výšek obou nádrží bude nutné situovat zařízení někde do hor. Jeseníky byly jen jedním z mnoha míst, o kterých se uvažovalo. A ani zde nebyla zvažována pouze lokalita Dlouhých stránek. Kromě ní byl pro umístění horní nádrže soustavy zkoumán například Medvědí hřbet, Bradlo, Černá stráň, Břidličná a dokonce i Velký Děd či Vysoká hole. Následně vyhodnocení pak určilo jako nejvhodnější lokalitu právě Dlouhé stráně.

V roce 1969 bylo definitivně rozhodnuto, že se bude stavět právě zde. Není bez zajímavosti, že kromě energetické funkce měla mít přehrada původně i funkci vodárenskou, jako zdroj pitné vody pro Šumpersko. Později však projektanti od tohoto záměru upustili.

Miroslav Kobza: Cestou necestou za tajemstvím Hrubého Jeseníku

Dlouhé stráně – horní nádrž

Fota: Ing. Miloslav Marek

Dlouhé stráně – dolní nádrž

Sport

Střelci přivezli z mistrovství republiky sedm medailí

Na Mistrovství ČR ve střelbě z kulových zbraní, které se konalo 9.–10. září v Plzni, byli z naší skupiny MSS (Moravian Sports Shooters) při Gymnáziu Rýmařov nominováni čtyři střelci: Matěj Rampula soutěžil ve třech disciplínách (rychlopalná, sportovní a standardní pistole juniorů), Jitka a Jaroslava Ježkovy v disciplínách sportovní pistole žen a standardní pistole mužů (disciplína nebyla jako obvykle pro kategorii žen otevřena) a nováček Barbora Holubová ve sportovní pistoli dorostenek.

Matěj podle očekávání zopakoval medailovou bilanci z minulého roku a získal titul mistra ČR ve všech třech disciplínách, i když v poslední standardní pistoli to bylo velice těsné a Matěj svého soupeře porazil pouze větším počtem středových desítek. Svou medailovou bilanci doplnil ještě titulem ve sportovní pistoli juniorských družstev za Moravskoslezský kraj.

Jitka skončila ve sportovní pistoli na druhém místě za Šárkou Jonákovou z Dukly Plzeň. Společně s Jaroslavou, která skončila patnáctá, a Marcelou Königovou z Horního Benešova potom vybojovaly pro Moravskoslezský kraj druhé místo v družstvech.

V disciplíně standardní pistole neumožnil program Jitce startovat, protože v dané chvíli soutěžila ve finále sportovní pistole, a tak se nám rozpadlo společné družstvo. Je to škoda, při výkonnosti Matěje, Jitky a Jaroslavy by byla medaile téměř jistá. Jaroslava nakonec (jako druhá mezi ženami) v kategorii mužů skončila sedmnáctá.

Výborně si vedla i nejmladší členka týmu. Pro Barboru byla v její

první sezóně úspěchem už samotná nominace na MČR. Při závodě si vybrala svůj smolný okamžik, když jí při prvních ranách v soutěži prsknul do očí střelný prach a podrážděné oko začalo slzet. Přesto bojovala statečně a obsadila patnácté místo. Společně s děvčaty z SSKP Ostrava obsadila třetí místo v družstvech.

Štefan Janošů, foto: Petr Černý, Vildomcová

Zlatá medaile a titul mistra ČR patří opět Matěji Rampulovi

Medailovou bilanci doplnil Matěj ještě titulem ve sportovní pistoli juniorských družstev za Moravskoslezský kraj

JAK VYJDE

Další číslo

RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU

bude v prodeji od 20. 10. 2017

Uzávěrka pro vydání

je ve čtvrtek

12. 10. 2017

do 12 hodin

19/2017

Těšíme se na vaše příspěvky!

Rozpis fotbalových utkání SK Jiskra Rýmařov

Datum	MSFL muži A	OP – OFS muži B	KS sk. A dorost	KP MSKFS žáci st. + ml.	OP přípr. st.	OP přípr. ml. A	OP přípr. ml. B
sobota 7. 10.	Val. Meziříčí 15:00			Ostrava-Jih			
neděle 8. 10.		Nové Heřminovy 15:00	TJ Zlatníky		FK Krnov A 13:00	TJ Horní Město	
středa 11. 10.					Juv. Bruntál A		
sobota 14. 10.	Odra Petřkovice	Sokol Stará Ves		FC Brušperk 10:00 + 11:45		SK Zátor 14:00	TJ H. Město 15:30
neděle 15. 10.			TJ Vítkov 11:00				
sobota 21. 10.	FK Hodonín 14:30		Polanka n./O.		Vrbno p./Prad. 10:00		

zápasy venku

zápasy doma

Mladší přípravka v poháru zabojovala

V těchto dnech probíhají ostře sledované zápasy domácího poháru mužů MOL Cup. Obdobou této soutěže je pohár nesoucí název Ondrášovka Cup, který je určen naopak pro mládežnická mužstva napříč celou republikou.

V této sezóně jsme měli v poháru zastoupení hned ve třech kategoriích, a to U13, U11 a U8. Všechna mužstva absolvovala v rámci turnajů předkola. I když k postupu do kvalifikace chybělo málo, nakonec se do dalších bojů dostali jen naši nejmenší. Ti v úterý 19. září změřili síly s mužstvy, která byla nasazena přímo do kvalifikace bez bojů v předkolech. Čekala na nás mužstva MFK Karviná, 1. SK Prostějov, Baník Ostrava, Slávia Kroměříž, FK Třinec, Vítkovice a domácí Šumperk.

Naši kluci ochutnali atmosféru zápasů poprvé až na konci letošních prázdnin a sbírají první zkušenosti, přesto si nevedli vůbec špatně a svými výkony překvapili. V úvodním utkání turnaje jen těsně podlehl Karviné 2:1, když jedinou naši branku vstřelil Šimko a soupeř rozhodl o svém vítězství až těsně před koncem utkání. V druhém utkání prohráli 3:1 s Prostějovem, v závěru snižoval Kastner. Ve třetím utkání byl Baník Ostrava nad jejich síly a podlehl mu 4:0. Prvních bodů se ale přece jen dočkali. Nejdříve dokázali remizovat s Hanáckou Slávií Kroměříž 2:2 po brankách Šimka, přičemž vítězství jim uteklo zase až v samotném závěru. Výhra přišla v dalším zápase – dokázali porazit Třinec 4:0. Branky vstřelili Šimko, Casciani, Cicko a Vašítek. Kluci byli povzbuzeni vítězstvím a přišlo hned další. Domácí Šumperk porazili 3:1; tentokrát se trefili Šimko, Viktor Strnadel a Vašítek. V posledním utkání náročného turnaje je čekaly Vítkovice, které však potvrdily svoji kvalitu a porazily naše 7:2. Rýmařovské góly dali Casciani a Kastner.

Na postup do republikového finále to nebylo, ale konečné 6. místo a hlavně předvedené výkony jsou příslibem do budoucna. Všichni hráči si zaslouží velkou pochvalu. Turnaje se zúčastnili pod vedením trenérů Petra Pally a Ludka Šimka hráči Štěpán Peňáz, Richard Borovička, Robert Casciani, Jakub Kastner, Radek Strnadel, Viktor Strnadel, Luděk Šimko, Martin Cicko, Štěpán Tkadleček, Evžen Vašítek, David Than Long Do a Miroslav Matoušek.

Konečné pořadí kvalifikace:

1. FC Baník Ostrava (postup),
2. MFK Vítkovice (postup),
3. 1. SK Prostějov (postup),
4. MFK Karviná (postup),
5. SK Hanácká Slávia Kroměříž,
6. SK Jiskra Rýmařov,
7. FK Šumperk,
8. FK Fotbal Třinec.

Foto a text: Petr Palla

Badmintonisté SK Badec Ryo na turnaji v Opavě

Rýmařovští badmintonisté se v Opavě zúčastnili 25. dětského turnaje pod názvem Boreček, který pořádal místní badmintonový klub Boreček Opava. Turnaje se zúčastnilo

42 dětí z různých moravskoslezských badmintonových klubů. Všechny kategorie hrály na dva sety do 15 pevně na šest kol. V kategorii chlapců U11 nás reprezentoval Jan Vinohradník, který skončil na 3. místě. V kategorii dívek U13 se umístila jako čtvrtá Lucie Kalábová. Ve stejné věkové kategorii chlapců U13, která byla nejvíce obsazena, se na výborné 8. příčce umístil Jan Hanuš. V kategorii dívek U15 se na 6. pozici umístila Petra Motalová.

Foto a text: Michal Kaláb

Rýmařov

AUTOLAŠÁK
RÝMAŘOV
PROJEKT-SERVIS-ÚPRAVA HYUNDAI

Sobota 7. 10. 2017 od 15:00 hod.

MORAVSKOSLEZSKÁ FOTBALOVÁ LIGA

Zajímavosti z přírody

Ovocnické rozhledy

Rýmařovsko nepatřilo v minulosti a ani dnes nepatří mezi významné ovocnářské oblasti. Je to kraj s drsným klimatem, jež patří k nejméně aktivním a nejchladnějším v ČR (průměrná roční teplota je pouhých 6 °C). Kombinace krátkého léta, dlouhé zimy a nepříznivých půdních podmínek značně omezuje sortiment ovocných druhů vhodných k pěstování. Umožňuje pěstovat v podstatě pouze základní ovocné druhy – jabloně, slivoně, hrušně, třešně, višně a drobné ovoce, a to navíc ve značně omezeném počtu odrůd.

Při toulkách rýmařovskou krajinou lze narazit na oblasti teplejší, ovocnářsky bohatší (Ruda, Těchanov, Mirošínek), ale i chladnější, a tím chudší (Nová Ves, Malá Morávka). Téměř všude ale můžeme nalézt prastaré ovocné stromy, němé svědky minulosti. Stáří mnohých z nich je značné – např. neznámé odrůdy jabloně z Dobřečova, více než 150 let staré. Bohužel se rychle ztrácejí v propadlišti dějin, jako

kuř. vzácná odrůda hrušně *Věvodkyně Eliška* z Křížové cesty v Rudě. V tomto „ovocnářském seriálu“ bych rád představil některé staré ovocné odrůdy, vhodné k pěstování na Rýmařovsku, ať už původu lokálního, českého či evropského. Možná si některou z nich na své zahrádě vysadíte na tzv. „bujné podnoži“ ve formě vysokokmenu a budete se těšit z jejich plodů. A třeba se z nich budou těšit i vaše děti, vnuci, pravnucci...

1) Králické (Grulicher Apfel)

Původ: neznámý; odrůda jabloně rozšířená na severní Moravě a zejména v Orlických horách.

Strom: tvoří veliké kulovité koruny s větvemi v pozdějším věku mírně se sklánějícími.

Plodnost: záhy po výsadbě, vcelku hojně, pravidelně.

Požadavky: na půdu i polohu nenáročná, daří se mu v chráněných polohách i nad 600 m n. m.

Plod: veliký, v průměru 250 g, proměnlivého tvaru, plošší, žebnatý. Slupka je slabší, hladká, mastná, citrónově žlutá, krytá až z půlky hnědavě červeným pruhovaným líčkem. Dužnina je tuhá, později kypřá, žlutavě bílá, velmi šťavnatá, dobré, sladce navinulé (nakyslé) chuti. Jádřínek menší. V dobrém sklepe vydrží i do dubna.

Špatné vlastnosti: v teplých polohách trpí padlím, roste křivě, těžko se shání ve školkách.

Dobré vlastnosti: značná odolnost vůči klimatu, chorobám i škůdcům.

Foto a text: Dimitrij Tyč ml.

(Zdroj: Kohout, K. Malá pomologie I – Jablka. SZN, 1960. 270 s.)

PROVÁDÍME

- Kanalizační přípojky
- Vodovodní přípojky
- Elektro přípojky
- Elektroinstalační práce

Kontakt:

Pokorný Pavel, Opavská 18, 795 01 Rýmařov

Mobil: 608 830 881

E-mail: pokornypavel2@seznam.cz

Soukromá řádková inzerce

Prodám mláďata andulek různého zbarvení. Cena: 100 korun za kus. Bližší informace na tel.: 608 830 881.

Prodám novou dětskou POSTÝLKU Scarlett Dominik, používanou 1 měsíc (stahovací bok, materiál přírodní buk) + **MATRACI** (kokos) s povlakem + **KOLEČKA S BRZDOU**. Tel. 606 386 119. Původní cena celkem 3 100 korun, NYNÍ 2 000 korun.

SVČ Rýmařov zve do kroužku

FLORBALU

Čtvrtek: 17:30–19:00
Tělocvična: Národní ulice
Věk: 5.–9. tř.
Vedoucí: Jakub Vosyka

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 370, <http://www.rymarov.cz/mesto>.
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne: 29. 9. 2017.** Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Redakce:** Mgr. Jiří Konečný, Mgr. Zdenka Příkrylová. **Redakční rada:** Ing. Miloslav Marek, Bc. Leona Pleská, Mgr. Vladimír Stanzel, Mgr. Vlastimil Baran. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 374, mobil: 732 102 489, e-mail: rymhor@seznam.cz, <http://svcrymarov.cz/horizont.php>. **Výšlo dne: 6. 10. 2017.** Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 12. 10. 2017. **Další číslo vyjde 20. 10. 2017.** **Grafická úprava novin:** Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 23 00 27, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. ISSN 1214-4517. **Cena 15 Kč**

STIHL

Akční slevy až 3.500 Kč

Probudí ve vás profesionála

Pily, foukače a další stroje
v prodejní akci od 15. 9. do 30. 11. 2017.

Markéta Slaměňíková - STIHL
Malá Morávka 213
tel.: 723 912 274, 554 273 209
Po-PÁ 8:00-12:00 13:00-16.30

Agencia Novoproductions avadí
divadlo Krasná Lhota
zavítat kamradě Jaroslava Kopce
se smutností, nádhernou komedií,
hrstí kacířských divadél,
které máme rádi.

kamrad

Vzniká o půl století dřívější životní
čas zaručené pravdivé komedie
a dle všech názorů,
příběh našich lidí!

Režie: Rostislav Kuba

Přijďte se zasmát a poslehněte i dříve než!
Budeme hrát jako o život!

RÝMAŘOV 8. 10. v 19:00
velký sál SVČ vstupné: 230,-/200,-/170,-
předprod.: Infocentrum Rýmařov, net: www.svcrymarov.cz

Macco Organiques, s. r. o.

BRINGING
MINERALS
TO LIFE...

světový výrobce čistých chemikálií pro farmaceutický a potravinářský průmysl s výrobními provozy v Bruntále, hledá zaměstnance na pracovní místa:

- **pracovník jakosti**
- **operátor výroby**

Nabízíme:

- motivující mzdové podmínky, příplatky nad rámec stanovený zákoníkem práce, měsíční odměny
- firemní benefity: roční prémie, příspěvek na stravné, příspěvek na dopravné do zaměstnání, na penzijní připojištění, hrazené pojištění odpovědnosti, týden dovolené navíc a jiné

Bližší informace o pracovních místech na www.macco.cz

Macco Organiques, s.r.o. • Zahradní 1938/46c, 792 01 Bruntál • tel.: 555 530 312 • e-mail: personalni@macco.cz

Lékárna Avion

Rýmařov, Nám. Míru 3

Vaše rodinná lékárna

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE

zde odstříhnout

SLEVA 100 Kč

Na nákup sortimentu volného prodeje nad 500 Kč,
při předložení kupónu a zákaznické karty.
Slevy nelze sčítat.

* Platnost slevového kupónu je do 31. 12. 2017, lze jej uplatnit v lékárnách viz níže

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE:

- 20% slevu na antikoncepci
- Inzulíny bez doplatku
- Slevu z doplatku za léky
- Věrnostní bodový systém

AKČNÍ PRODUKTY

Coldrex Maxgrip Lesní ovoce 10 sáčků

Horký nápoj se užívá k léčbě příznaků chřipky a nachlazení u dospělých. Lék k vnitřnímu užití. Čtěte pečlivě příbalovou informaci. O správném použití se poraďte se svým lékařem nebo lékárníkem.

Běžná cena:

~~189 Kč~~

Akční cena:

129 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

Ibuprofen 400mg Galmed 30 tablet

Pro zmírnění bolesti a snížení teploty. Lék k vnitřnímu užití. Čtěte pečlivě příbalovou informaci. O správném použití se poraďte se svým lékařem nebo lékárníkem.

Běžná cena:

~~43 Kč~~

Akční cena:

29 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

NEJEZDĚTE DO BRUNTÁLU! ŠETŘÍME VÁM PENÍZE A ČAS

Lékárna Avion, Rýmařov

Nám. Míru 216/3, Rýmařov
Tel.: 554 219 823
E-mail: avion@lekarnauhradeb.cz

www.lekarna-avion.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

Po – Pá 8.00 – 12.00 12.30 – 16.30
So ZAVŘENO
Ne ZAVŘENO

facebook.com/Lékárna Avion